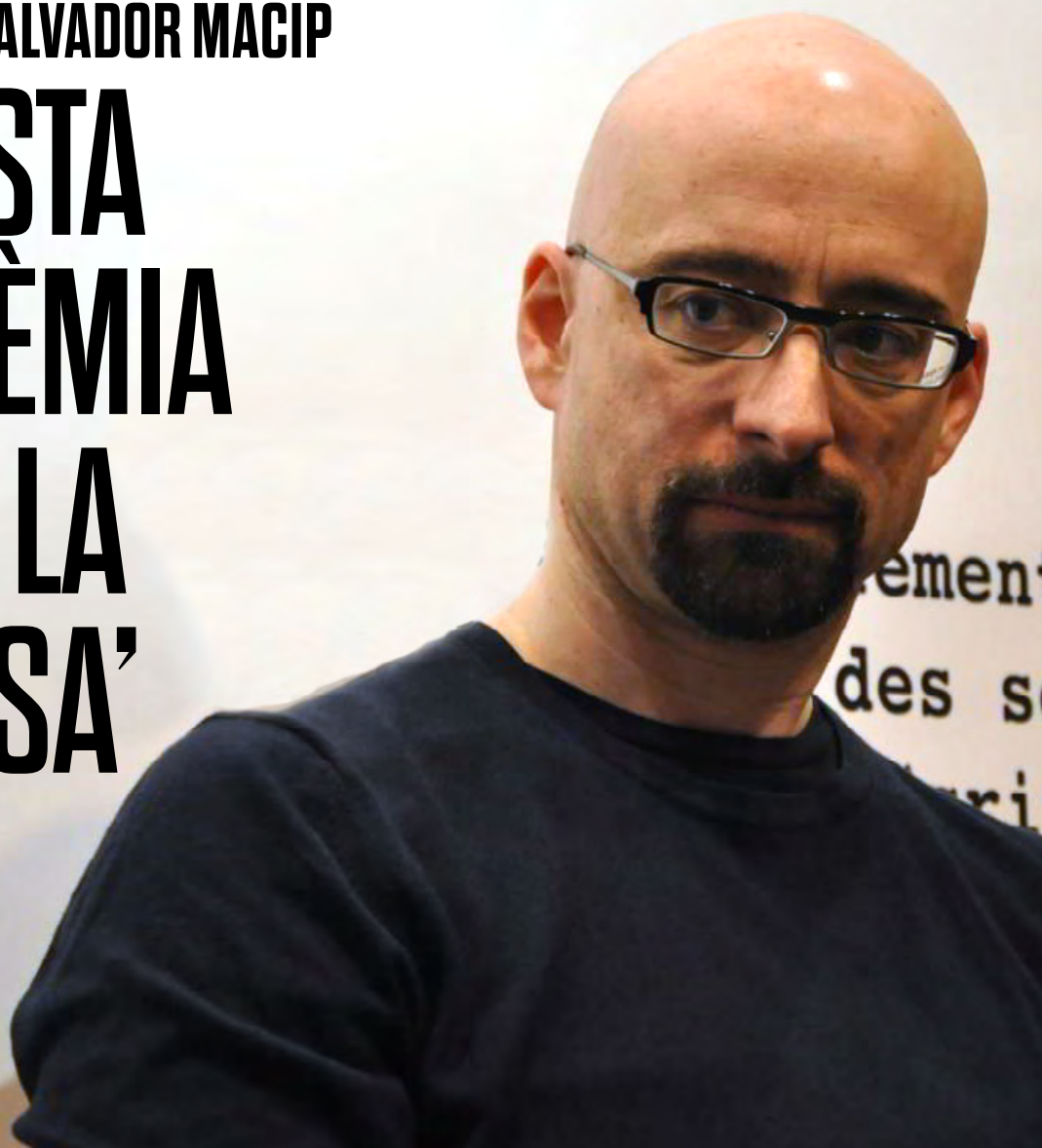

ENTREVISTA SALVADOR MACIP

'AQUESTA PANDÈMIA NO ÉS LA GROSSA'

ACTUALITAT

Quan l'estat d'alarma esdevé un estat policíac

EDITORIAL VICENT PARTAL La incompetència dramàtica del ministre Illa

MAIL OBERT DE MERCÈ IBARZ Coses que torno a fer

VICENT
PARTAL

director@vilaweb.cat

LA INCOMPETÈNCIA DRAMÀTICA DEL MINISTRE ILLA: UNA CADENA DE DECISIONS ABSURDES

El ministre de Sanitat espanyol, Salvador Illa, ha admès que ha de retornar una remesa de 659.000 proves ràpides del coronavirus 2019. Aquesta remesa, la compra de la qual va anunciar Pedro Sánchez el 21 de març, es va fer mitjançant un proveïdor habitual a l'empresa Bioeasy, empresa que, segons que va advertir l'ambaixada de la Xina després-ahir, no tenia llicència mèdica per a operar en aquest país ni consta tampoc a la llista de distribuïdors recomanats pel govern xinès.

El fiasco, doncs, és monumental –dramàtic, de fet, si tenim en compte la necessitat imperiosa d'aquesta mena de proves.

—
És ben sabut que els especialistes no paren d'advertir que tenir proves i fer-les a tantes persones com siga possible és una de les mesures més eficaces per a contenir la pandèmia. Andorra, que és assessorada pel doctor Oriol Mitjà, és avui l'estat del món que ha fet més proves per habitant, per exemple. I aquesta és una de les claus de les baixes xifres de mortalitat que tenen estats com Alemanya. La incompetència del ministre del PSC, doncs, significa la pèrdua –literal– fins avui de sis dies importantíssims, que ja veurem quants són al final, perquè ara tota l'operació ha tornat a començar. En una

pandèmia tan sensible al temps com la que vivim, el desastre és majúscul.

—
Hi ha dues coses importants a tenir en compte en relació amb aquesta notícia. Com és possible que una persona com Salvador Illa acabe essent ministre de Sanitat i per què la recentralització decretada de manera unilateral pel govern espanyol no solament no ajuda a resoldre la situació sinó que és terriblement contraproduent.

—
La primera qüestió és fàcil d'explicar, per desgràcia. Salvador Illa és ministre de Salut perquè al PSC li tocava tenir un ministre. La presència d'Illa al govern espanyol era pensada per a garantir la presència política directa

del PSC a govern espanyol, partint del supòsit que la qüestió catalana seria una de les claus de la legislatura.

—
Illa no tenia cap qualificació per a ocupar-se de Sanitat. Llicenciat en filosofia, viu professionalment de la política des que tenia 29 anys. Primer va ser batlle, després director general del Departament de Justícia, més tard va treballar un poc temps en una empresa privada, però de seguida va tornar a la política com a responsable de finances de l'Ajuntament de Barcelona i, posteriorment, com a secretari d'organització del PSC.

—
Pedro Sánchez podia haver triat, per a representar el PSC, algun ministre dels que van sonar amb capacitat demostrada i prestigi en la seua àrea de gestió, com hauria estat el cas de Cristina Gallach a Exteriors. Però va optar per Illa, precisament, perquè del perfil del PSC només li interessava el control polític de la situació catalana. Illa és molt proper a Societat Civil Catalana, però a la vegada era el negociador amb ERC durant la moció d'investidura. Sánchez va calcular que el Ministeri de Sanitat aniria sol i que, per tant, el nou ministre es podria concentrar tranquil·lament en el dossier català. De manera que la qualificació professional d'Illa importava poc.

—
I per què pensava això, Sánchez? Doncs perquè el Ministeri de Sanitat és una carcassa buida que en un sistema realment federal no hauria ni d'existir, tenint en compte que totes les competències pertanyen a les comunitats autònomes. A més, durant la negociació amb Unides Podem part de les poques competències del ministeri (dependència, serveis socials i consum) se'n van anar a ministeris de Podem, cosa que deixava la cartera sota mínims històrics de poder. Illa només s'havia d'encarregar, pràcticament, de regular la cartera bàsica de serveis del sistema 'nacional' de Salut, una cartera que executen les autonomies, i de fixar els preus dels medicaments, a les ordres del Ministeri d'Hisenda. Res més. Que tingués tan poca feina, en realitat, no importava gaire perquè, al cap i a la fi, el càrrec real al qual Salvador Illa estava cridat era el de ser 'ministre del PSC' per a remenar les relacions catalanes. Salut, gairebé, era l'excusa amb la qual seia a la taula.

Però per a desgràcia de tothom, va venir la crisi del coronavirus i Pedro Sánchez va decidir de reaccionar per la via més autoritària imaginable, decretant l'estat d'alarma, militaritzant l'administració, obviant el criteri dels científics i concentrant en ell tot el poder. Una decisió terriblement equivocada, molt especialment pel que fa a Sanitat. Per què? Per la senzilla raó que aquest Ministeri de Sanitat buit de capacitats que explicava abans no sap com fer les coses perquè, a la pràctica, només treballa, al nivell que ho faria qualsevol conselleria, per a Ceuta i Melilla.

—
Són les Generalitats les que tenen, de fa dècades, els equips humans, els recursos tècnics i professional, els contactes amb els proveïdors, la capacitat de compra, tot. El ministeri no té res d'això i no sap com fer-ho, tal com ha quedat clarament demostrat. Però, malgrat ser-ne conscients, Illa no tan sols va assumir la centralització de les compres de material sense saber fer-les sinó que va prohibir a les comunitats autònomes que saben fer-les que les feren elles directament. I fins i tot, va amenaçar amb la confiscació de material. El desastre criminal que vivim ara ja era servit, per a desgràcia de tota la ciutadania.

—
Arribats ací, una pregunta lògica a fer seria si, amb aquest panorama, no hauria estat sensat que el ministre mateix hagués articulat un format federal amb participació de les autonomies, com han fet la majoria dels estats europeus. Una persona normal i corrent hauria estat discreta i prudent i hauria actuat així, però Illa no podia fer-ho. Ben al contrari. Recordeu les declaracions de Sánchez dient aquella bestiesa que no hi ha territoris sinó individus, amb la qual encara avui continuen justificant la no-adopció de les mesures més necessàries? Doncs allò no era sinó posar la ideologia per damunt i per davant de la gestió, actuar irracionalment i prendre decisions irresponsablement, no pas en funció dels fets sinó d'un apriorisme sense contrast amb la realitat. I cal entendre que aquella ideologia que Sánchez posava per damunt i per davant de la gestió, allò que no hi ha territoris sinó individus, no és sinó el cos ideològic central de Ciutadans, primer, i, sobretot, de Societat Civil Catalana. I la pregunta final, doncs, és qui, en la taula del govern espanyol, representa Societat Civil Catalana? Salvador Illa. ■

COSES QUE TORNO A FER

MERCÈ IBARZ

Terrat de Barcelona, 24 de març de 2020.

FOTOGRAFIA: MERCÈ IBARZ

Semàfors, cues, terrats, Carla Bley i 'Lost In The Stars', Vivian Gornick, un quadre gairebé desconegut d'Artemisia Gentileschi

Torno a fer aquest article setmanal, el fet no té més interès que el de formar part d'aquesta estranya normalitat en la calamitat. Tanta gent que veu alterat tot el seu dia a dia, i nosaltres, els del ram periodístic, res, aquí. Gràcies a internet els uns escrivim i ho enviem ací i vosaltres ens podeu llegir per la mateixa raó, perquè estem connectats. Això no ha canviat. Les coses que han canviat cadascú se les sap, a més de les moltes que ja sabem i de les moltíssimes més que intuïm que canviaran. Faig una pausa en l'argument, per dir-ho així, i em fixo en coses que no feia i que ara torno a fer, fora de casa, en els estrets límits que permet la reclusió. Potser també us passa, o us en passen d'altres.

Respecto els semàfors. Sóc, dispenseu-me, d'aquelles esbojarrades que els agradava passar el carrer en vermell si no venien cotxes. Me'n reia, discretament, de la cara dels turistes que, assenyats, giraven la vista per no veure't travessar la Diagonal en vermell quan el semàfor de la cruïlla de la Casa de les Punxes encara no s'ha posat verd i els cotxes en canvi el tenen vermell. Els veïns ho sabem: només te n'has de pre-

ocupar si ets a la vorera de dalt de Rosselló, que llavors sí que els cotxes et vénen escopetejats i travessen l'avinguda a tota pastilla, però si ets al passeig central et ben asseguro que pots travessar sense problemes. Ara, sense cotxes ni res, m'espero que el semàfor verdegí. Uns minuts més al carrer, oh sí. Per la mateixa raó, ara faig cua i tot al forn, a la farmàcia i al súper, no ho hauria dit mai de mi.

Torno a pujar al terrat. La meua finca és estreta, el terrat no és gaire galdós. Hi visc des de fa més de trenta anys i al començament, ara que la primavera esclata, hi anava sovint. Prenia el sol estirada a terra, m'enduïa una cadira i llegia una estona, fumava. Després vaig deixar d'anar-hi. Fins que una vegada vaig tenir una humitat grossa dins del pis que em va portar a la casa del costat, una finca encara més estreta. Seguir la humitat em va dur fins al capdamunt, un terrat que feia cantonada: hi vaig veure la ciutat d'una altra manera. En vaig fer un relat, 'Fragilitat de les parets', que va anar a parar a un llibre que es va publicar a Quaderns Crema el 2005 amb un títol que ara em ressona diferent de llavors, *Febre de carrer*. Per les raons actuals, una febre semblant em torna a moure cap al terrat. El sol llueix, corre un aïret preciós, pur, net. Sorprèn veure tan pocs veïns als balcons de les finques del davant. Per què no hi surt, la gent, al balcó? Com que no en tinc, pujo al terrat. Per sort, Barcelona és una ciutat de terrats. Estar-se al sol anima.

Trio els temes per a escriure i les imatges amb un altre esperit, no sé quin ni en busco el nom, simplement m'hi deixo guiar. Segurament ens passa a molts dels que escrivim aquests dies columnes, que per a mi no són d'opinió. A qui li pot importar, l'opinió, quan fa tanta falta la informació. Sobre el virus, sobre el present, sobre la vacuna, sobre el futur. Escriure té una certa

'Maria Magdalena en èxtasi', d'Artemisia Gentileschi (1620-1625).

Trio els temes per a escriure i les imatges amb un altre esperit, no sé quin ni en busco el nom, simplement m'hi deixo guiar

El quadre, un de desconegut gairebé, és una obra magnífica, una més, de la pintora renaixentista Artemisia Gentileschi

aspiració d'acompanyament encara que no sàpigues qui hi ha a l'altra banda de la pantalla, del llibre, perquè això és el que et passa a tu quan llegeixes, estàs acompanyada. O sigui que aquí van la música, el quadre i el llibre d'aquest altre article del confinament.

'Lost In The Stars', en la versió de la compositora, directora d'orquestra, cantant i saxofonista Carla Bley, californiana de vuitanta-tres anys, tota una figura de la música sense etiquetes, que també ha format part de la Liberation Music Orchestra del meravellós contrabaixista Charlie Haden. Aquí la Bley arranja i dirigeix l'obra del mateix títol de Kurt Weill, el compositor alemany que sovint va col·laborar amb Bertold Brecht. Un compositor del teatre musical del Berlín d'entreguerres, amb la cantant Lotta Lenya que s'hi casaria, i després als Estats Units, on va fer aquestes cançons. Al disc intervenen Marianne Faithfull, Lou Reed, Tom Waits i més gent. És un disc d'una gran generositat, que dura i dura. El podeu sentir **ací**.

El quadre, un de desconegut gairebé, és una obra magnífica, una més, de la pintora renaixentista Artemisia Gentileschi. És *Maria Magdalena en èxtasi*, pintat entre el 1620 i el 1625. És de col·lecció privada i havia de formar part de la gran exposició de la pintora a Londres que no es farà. Ho va tenir difícil en vida, Artemisia, no perquè no pogués pintar, sinó per a pintar el que volia i li era negat per ser dona. No la coneixem encara prou, i és clar que encara haurà d'esperar-se més. L'expo que la National Gallery tenia previst d'obrir el 4 d'abril a Londres ha estat ajornada sense nova data. El material de premsa i promoció estava preparat, i així podem almenys veure la seva Magdalena, un èxtasi sense retòrica, carnal, senzill, lluminós.

Un dels llibres que més m'han acompanyat potser el teniu a casa, és de fa tres anys: *La dona singular i la ciutat*, de Vivian Gornick (L'altra editorial, traducció de Josefina Caball), que en una sàvia decisió l'editora Eugènia Broggi va publicar conjuntament amb un altre recull de memòries de l'autora, *Vincles ferotges*. He rellegit sovint *La dona singular i la ciutat* i ara ho torno a fer, per moments com aquest, escrit després del dalta baix a Nova York aquell setembre fatídic:

«Dreta a l'illot, al mig de Broadway, vaig comprendre què era allò que perdiem: la nostàlgia. I després em vaig adonar que aquest era el tret essencial de la ficció de postguerra. En aquelles novel·les no hi faltava sentiment, sinó nostàlgia. El silenci fred i pur essencial que constitueix el nucli de la prosa europea moderna és l'absència de nostàlgia, una absència a l'abast només d'aquells que senten que s'estan drets al final de la història i que amb la mirada penetren, sense anhelar ni lamentar res, en l'existència present d'allò que és.»

N'ESTEM FARTS, PER FI, DE LA FRIVOLITAT?

THOMAS HARRINGTON

«Ens han robat, sense que molts de nosaltres ens n'adonéssim plenament, allò que sempre havien estat les nostres armes més poderoses de lluita per la justícia: la sinceritat, l'empatia, la compassió i la indignació»

Pertanyo a una generació de frívols dins una societat construïda durant les últimes quatre dècades, en molts sentits, per a exercir la frivolitat. Vam rebre el dot social possiblement més generós de la història de la humanitat i, després de malgastar-lo en un temps rècord en guerres inútils i productes efímers, vam dedicar-nos a saquejar sistemàticament les institucions que havien fet possible la creació de quasi tot allò que vam heretar. I els nord-americans, essent tan generosos com som, hem fet tant com hem pogut per compartir la increïble trivialitat de la nostra manera de pensar i actuar amb els grans amics europeus, persones que durant anys havien resistit el cant de sirena del nostre xou materialista, però que van acabar cedint, a poc a poc i en anys recents, a la seva lògica subjacent.

Parlar de la frivolitat és parlar implícitament de la seva qualitat antagònica: la serietat, una cosa confosa sovint amb la tristesa i vista com més va més com una mena de defecte.

Als EUA hi ha molt poques coses que puguin generar més reaccions al·lèrgiques als espais socials o, fins i tot, als recintes acadèmics que parlar sense ambages de les coses que, fins fa poc, eren considerades per molts com els temes per excel·lència de la serietat: la mort, la soledat, l'amor, la bellesa, l'amistat i els misteris infinits de la crueltat humana. En una curiosa inversió de papers, els qui volen integrar aquests temes en les converses diàries són vistos avui com a frívols, mentre que els qui en fugen i tracten de temes suposadament pràctics, com ara guanyar molts diners o controlar fredament el destí vital d'altri són considerats gent seriosa.

O, com em va dir la meua filla després d'haver-se graduat en una de les universitats suposadament més prestigioses del país (una institució 'seriosa' per antonomàsia): 'Pare, estudiar en universitats com aquesta és rebre invitacions constants a entrar per a tota la vida en una autopista elevada que et permet d'observar la brutícia de la realitat de les persones a les ciutats i als pobles, allà baix, amb un somriure autocomplaent, mentre lamentes amb una condescendència expressada subtilment, però molt clara, la incapacitat d'aquesta gent de fer allò que has fet tu.'

Em direu que els poderosos sempre han estat frívols i han posseït una gran capacitat de presentar els seus programes de saqueig a la majoria de la gent amb un to transcendental, o solemne i tot. I és veritat.

Però crec que avui hi ha una gran diferència. El control gairebé total dels grans mitjans de comunicació per les elits econòmiques els ha permès de convèncer-nos a molts de nosaltres que l'egoisme disfressat de bondat no és un tret particular d'aquesta elit, sinó un atribut bàsic i absolutament predominant de tots els éssers humans. De manera que, en el fons, tots som tan cíncics com ells. I d'aquesta manera ens han robat, sense que molts de nosaltres ens n'adonéssim plenament, allò que sempre havien estat les nostres armes més poderoses de

lluïta per la justícia: la sinceritat, l'empatia, la compassió i la indignació. En fi, tots els elements de la moral.

Tinc bons amics que, tot i que admeten obertament el seu desconeixement gairebé total de la història, és a dir, el record de les reaccions de l'ésser humà als desafiaments morals en diversos contextos del passat, són capços de dir taxativament i amb gran vehemència que l'ésser humà no ha estat mai

sinó un cercador d'interessos personals. I això xoca quan és dit per persones que han demostrat una vegada i una altra durant tots els anys d'amistat una enorme capacitat altruista!

**No estem acostumats a
parlar de cures.** ALBERT
SALAMÉ

Com s'explica aquesta paradoxa? En el fons és un problema del llenguatge. Les persones sols poden articular sentiments pels quals tenen paraules que els descriguin, cosa que explica l'èmfasi que posava l'ideòleg del neoliberalisme per excel·lència, Milton Friedman, en la necessitat de controlar l'inventari de les 'idees escampades per terra' abans que esclatés la crisi. Si durant tota la vida t'han dit que els saquejadors són seriosos i els solidaris són frívols, és molt difícil d'imaginar qualsevol altra configuració de la realitat.

Ara que la mort i tots els seus derivats —és a dir, la serietat amb majúscules— s'han burlat novament dels intents sistemàtics de les elits d'eliminar-la com a factor primordial del nostre raonament moral quotidià, volem dir que no és l'hora d'atacar frontalment i sense miraments l'absurditat dels discursos mestres d'aquesta 'gent que camina per aquí jugant amb (les nostres) vides' i recordar-los, a ells i a tothom, una vegada i una altra, que 'la vida no és un joc, és l'art de la trobada'? ■

CATALÀ PER A CONFINATS (I): S SORDA I S SONORA

JORDI BADIA

Petites lliçons per a mantenir en forma el nostre nivell de català, durant aquests dies de reclusió · Avui expliquem normes pràctiques per a no equivocar-nos a l'hora d'escriure S, SS, C i Ç

Si és veritat que els catalans, de les pedres en fem pans, potser podem aprofitar aquests dies d'isolament per seguir unes petites lliçons de català. Són lliçons simples i breus, aptes per a pares i fills (i mestres), que ens serviran per a repassar aspectes de llengua elementals. I amb molts exercicis per a practicar i consolidar la teoria.

Començarem amb la grafia dels dos sons de la *essa* (tècnicament, el so alveolar fricatiu sonor i sord).

Com sona la S?

—El so de la **S sorda** és el que fem quan volem que calli algú: *Ssssst!*

—El de la **S sonora** és el que fem quan imitem una abella: *Zzzzzz!*

Vegem-ho i escoltem-ho: *Essa sorda: caçar*. *Essa sonora: crisi*.

Com s'escriu la S sorda?

La S sorda es pot escriure amb aquestes grafies:

—**S**: al **començament** (*sala*) i **després de consonant** (*cansat*). Entre vocals, el so de la S sorda tan sols l'escrivim amb una S **després d'un prefix** (*sobresortir*).

—**SS**: **entre vocals** (*passar*).

—**C**: en qualsevol posició **llevat de fi de mot** (*cinema, decebre, València*).

—**Ç**: en qualsevol posició (*plaça, cançó, estruç*), però **quasi mai al començament**.

—No dubtem si hem d'escriure C o Ç: la Ç tan sols pot anar davant A, O, U; la C, davant E, I.

—No dubtem si hem d'escriure S o SS: tan sols escrivim SS entre vocals.

Com s'escriu la S sonora?

—**S**: **entre vocals** (*casa*).

—**Z**: al **començament** (*zoològic*), **després de consonant** (*colze*) i, molt **poc sovint, entre vocals** (*trapezi*).

—No podem dubtar com hem de representar el so de la S sonora: entre vocals hi anirà generalment S i en les altres posicions, Z

Amb el so de S sorda, com podem saber si hem d'escriure C, Ç, S o SS?

No hi ha cap regla per a esbrinar-ho, però podem tenir en compte això:

—En mots d'una mateixa família, hi ha correspondència S-SS i Ç-C.

És a dir, si escrivim *pas*, hem d'escriure *passar, passos, passera, passejar, traspasar*... De la mateixa manera, si escrivim *comerciant*, hem d'escriure *comerç* i *comerços*.

Mots que hem de retenir perquè sovint s'escriuen o es pronuncien malament

Per raons diverses, hi ha gent que s'equivoca a l'hora de pronunciar o d'escriure aquests mots:

agressió, alcaldessa, Àsia, asil, batllessa, botzina, braç, bronze, Brussel·les, Cadis, cabalós, catorze, centèsima, Còrsega, dansa, discussió, dissoldre, dosi, Eivissa, emissora, entusiasme, etcètera, Eusebi, frontissa, Ignasi, impressió, impressora, jutgessa, medusa, metgessa, mil·lèsima, nasal, premissa, presagi, presumpte, quinze, safata, sanefa, Saragossa, Sardenya, sarsuela, sentinella, serraller, tapís, tassa, tesi, tossut, tros, vernís, zèfir. ■

EUROPA NO VOL PAGAR LA NEGLIGÈNCIA ESPANYOLA

PERE MARTÍ

Una negligència com la de les proves falses comportaria la dimissió immediata d'un ministre, però Illa salva el coll perquè la lluita contra la pandèmia ho tapa tot. EFE

El govern de Pedro Sánchez reclama ajuda a la Unió Europea mentre la xifra de morts bat rècords i els errors en la gestió de la crisi són més evidents * El Consell aprova destinar 57,5 milions als autònoms per a fer front a la crisi *** El govern balear crea una xarxa per a canalitzar la solidaritat ciutadana**

TEMA DEL DIA

Desencaixat. Mentre les xifres de morts pel coronavirus 2019 continuen disparades a l'estat espanyol, amb el rècord de 769 morts les darreres vint-i-quatre hores, el govern de Pedro Sánchez continua donant símptomes greus de desorientació i, sobretot, d'incompetència. El ministre de Sanitat espanyol, Salvador Illa, cada dia més desencaixat, ha admès que la remesa de proves defectuoses per a detectar el coronavirus no es limita a les 9.000 repartides a la Comunitat de Madrid, ni a les 50.000 que havien arribat i que no havien estat distribuïdes, sinó que afecta tota una remesa de 659.000 comprada pel seu executiu. No ha donat xifres sobre el cost. Una negligència com la de les proves falses

comportaria la dimissió immediata d'un ministre, però Illa salva el coll perquè la lluita contra la pandèmia ho tapa tot. De moment, ha anunciat que n'ha encarregat cinc milions més, també a la Xina, tot i que no sap com arribaran.

Han passat prou dies perquè hagi quedat demostrat que l'estratègia del govern de Pedro Sánchez davant la pandèmia no funciona. El fet de centralitzar competències alenteix les decisions i dificulta la distribució del material sanitari a les comunitats autònomes, que s'han hagut de buscar la vida pel seu compte. I la decisió de no tancar Madrid ha ajudat a expandir el virus arreu de l'estat espanyol. El govern espanyol és el primer que és conscient d'aquest fracàs i ja prepara

El govern espanyol és el primer que és conscient d'aquest fracàs i ja prepara una correcció, en la línia d'anunciar un confinament total

Si Espanya vol rebre ajuda, primer hauria de demostrar que és capaç de pilotar la crisi del coronavirus amb eficàcia

una correcció, en la línia d'anunciar un confinament total, que es podria anunciar les pròximes hores o dies. És incomprendible que no s'hagi fet abans, tal com reclamava la comunitat científica, i l'OMS, que defensa confinar territoris.

Quan arribi, serà el moment de reconèixer que el govern de la Generalitat tenia raó i de retirar la campanya de propaganda #estevirusloparamosentretodos, que ha tingut un cost de 4.500.000 euros, que ara aniran a la paperera, malgrat que podrien haver-se destinat a comprar material sanitari. Cada vegada són menys els membres del govern espanyol que repeteixen la cantarella que aquesta no és una qüestió de territoris, perquè a hores d'ara ha quedat sepultat per la realitat i fins i tot se li ha girat en contra al govern espanyol, que ha topat amb la negativa d'Europa a pagar els plats trencats de la crisi causada per la mala gestió que n'han fet l'estat espanyol i Itàlia.

Dijous, en una reunió de l'eurogrup per videoconferència, Sánchez va defensar la creació d'un instrument de deute comú

que faciliti la recuperació 'ràpida, sostenible i inclusiva', que implica l'emissió de coronabons. Una petició que defensaven també França, Itàlia, Portugal, Bèlgica, Grècia, Luxemburg, Eslovènia i Irlanda, però que va topar amb Alemanya, Holanda, Àustria i Finlàndia, que s'hi oposen rotundament. Sánchez ha fet servir la retòrica habitual de la necessitat de la solidaritat entre estats, però hi ha una part d'Europa que està farta de pagar. A Espanya, aquest discurs de la solidaritat entre regions riques i pobres funciona perquè és imposat. Catalunya, que és qui paga, no té llibertat per a decidir què aporta a la caixa comuna, amb la qual cosa cada any paga 16.000 milions d'euros anuals, que després no tornen i encara es troba que els receptors d'aquests diners alimenten l'anticatalanisme. Però a Europa, els estats són sobirans, i la Unió Europea no pot servir de coartada per a defensar governs incompetents.

La petició del ministre d'Economia holandès, Wopke Hoekstra, perquè Bruseles investigui estats com l'espanyol per no tenir marge pressupostari per a fer front al coronavirus malgrat el creixement de la zona euro durant els darrers set anys, han aixecat una onada de protestes, però el cert és que durant aquest període Espanya ha generat un dèficit de 260.000 milions d'euros, mentre que Holanda ha aconseguit un excedent fiscal de 15 milions d'euros. Les afirmacions del ministre democristià han irritat la classe política espanyola, que ha tornat a ressuscitar aquell antieuropeisme impregnat en el nacionalisme espanyol, que és transversal, des del PP fins a Podem. Fins i tot, s'han sentit crides a sortir de l'euro. Però si Espanya vol rebre ajuda, primer hauria de demostrar que és capaç de pilotar la crisi del coronavirus amb eficàcia. Cosa que ni les xifres ni els fets han demostrat fins ara.

MÉS QÜESTIONS

El Consell aprova destinar 57,5 milions als autònoms. Tal com havia anunciat el president de la Generalitat, Ximo Puig, el ple del Consell ha aprovat el decret llei

de mesures urgents de suport econòmic i financer als treballadors autònoms i de caràcter tributari per a fer front a l'impacte derivat de la crisi del coronavirus. En total, la Generalitat preveu destinar 57,5 milions d'euros a aquestes subvencions, amb les quals vol atenuar els efectes de la brusca disminució d'ingressos en els sectors econòmics més vulnerables. La Conselleria d'Economia Sostenible oferirà subvencions directes als treballadors en règim d'autònoms, que desenvolupen l'activitat professional al País Valencià en algun dels sectors afectats per la situació de crisi sanitària ocasionada pel coronavirus 2019. Els ajuts ascendiran a 1.500 euros, en el cas de negocis que hagin hagut de tancar, i a 750 euros per als negocis que encara que no hagin hagut de tancar hagin tingut una disminució d'ingressos en les condicions que estableix el reial decret. Aquesta mesura, la va avançar ahir el president Puig, després d'haver-se reunit amb representants empresarials i sindicals per analitzar quines actuacions de caràcter socioeconòmic calien per a fer front a la situació actual. El Consell també posarà 17 milions d'euros per a facilitar la concessió d'aval per a préstecs als autònoms. D'aquesta manera, l'Institut Valencià de Finances obrirà línies de finançament per a autònoms i empreses al 0% d'interès.

El govern balear crea una xarxa per a canalitzar la solidaritat ciutadana. El Consell de Govern ha habilitat la 'Xarxa Junts' per a canalitzar la solidaritat ciutadana de les Illes que floreix arran de la crisi sanitària de la Covid-19. La 'Xarxa Junts' té quatre ramificacions solidàries: el material sanitari, la donació econòmica, la col·laboració veïnal i el voluntariat. La coordina la conselleria d'Afers Socials i Esports i hi participen la conselleria de Presidència, Cultura i Igualtat i la conselleria d'Administracions Públiques i Modernització, per mitjà de la secretaria autonòmica de Memòria Democràtica i Bon Govern. Per canalitzar la solidaritat, el govern explica que qui vulgui donar material o, per exemple, cosir

Vicent Andrés Estellés. ARXIU

màscares, ha de contactar amb el responsable de material de la Conselleria de Salut i Consum. El material que empenen els professionals sanitaris ha de tenir uns estàndards determinats, que s'han de tenir en compte. No serveix tot. La conselleria indicarà les pautes per a fer la donació i s'encarregarà de distribuir el material. Pel que fa a les peticions d'empreses i particulars que volien fer donacions econòmiques, s'ha habilitat un tràmit administratiu a la pàgina de l'Agència Tributària de les Illes perquè es puguin fer aquestes aportacions i es diferenciarà entre les donacions d'empreses i particulars. Els diners aniran destinats a ajuts socials i sanitaris.

La presó de Perpinyà alliberarà quaranta presos per descongestionar el centre. La presó de Perpinyà alliberarà de manera anticipada uns quaranta presos per evitar la propagació del coronavirus 2019. Els sindicats de vigilants recorden que a la presó de Perpinyà hi ha actualment 730 presos, per a 550 places. Amb aquests alliberaments avançats, es buidarà una part de la presó que serà reservada pels casos

positius del coronavirus. Seguint aquesta línia, el Ministeri de Justícia francès té la intenció d'alliberar uns 5.000 detinguts a tot l'estat. La Generalitat de Catalunya també aplica aquesta mesura. Més de la meitat dels presos en tercer grau passen el confinament per la Covid-19 a casa.

Els temporers continuen atrapats a Andorra. El final precipitat de la temporada d'esquí ha deixat moltes repercussions a Andorra; la principal, en l'àmbit humanitari, és la que afecta els temporers, que s'han quedat sense poder tornar als països d'origen. La majoria són argentins i ara que el president de l'Argentina, Alberto Fernández, ha decretat el tancament de les fronteres, no poden tornar a casa malgrat tenir bitllets d'avió. El govern, que va quantificar en uns 2.000 els temporers afectats, va anunciar que ampliaria els permisos de residència i la cobertura sanitària de tots els temporers fins el 2 de maig. L'executiu fa un seguiment del cas i està en contacte amb els responsables polítics argentins, que els informaran quan reobri l'espai aeri. Per retornar al seu país, els temporers

argentins van provar de contactar amb l'ambaixada a Madrid o amb el consolat de Barcelona, però ni una cancelleria ni l'altra no els aportaven cap solució i els instaven a parlar amb les seves companyies aèries per poder canviar els vols. Sense possibilitat de volar a Buenos Aires, Ushuaia, Campana o Bariloche, han fet una crida desesperada perquè algú els doni solucions.

LA XIFRA

280 euros de més cobraran els treballadors de Consum aquest mes de març. La cooperativa valenciana, que regenta nombrosos supermercats arreu dels Països Catalans, destina 3,8 milions d'euros als seus treballadors per l'esforç que fan durant la crisi del coronavirus 2019.

TAL DIA COM AVUI

El 27 de març de 1993, va morir Vicent Andrés Estellés, escriptor i periodista, considerat el principal renovador de la poesia catalana contemporània. Entre d'altres moltes coses, és recordat per aquest vers: 'Perquè hi haurà un dia que no podrem més i llavors ho podrem tot'.

SALVADOR MACIP

‘Aquesta pandèmia no és la grossa’

Entrevista al metge i investigador, autor de ‘Les grans epidèmies modernes’ (la Campana), que s’acaba de reeditar

ANDREU BARNILS

Salvador Macip (1970) és metge i doctor en genètica molecular. Dirigeix un laboratori a Leicester (Regne Unit) sobre envelliment i càncer. Actualment viu confiat a casa seva, al Regne Unit, des d'on treballa fent classes a distància a la Universitat de Leicester i preparant-ne per a la Universitat Oberta de Catalunya. Escriptor prolífic, més de trenta obres publicades tant de ficció com de no-ficció, aquesta setmana s'acaba de reeditar *Les grans epidèmies modernes* (la Campana), amb un pròleg actualitzat sobre la Covid-19. Es troba en format electrònic. Una de les idees força del llibre és que la gran pandèmia encara no ha arribat. VilaWeb ha entrevistat Macip per telèfon.

—**Confinat a casa. Fent feina a distància?**

—A mitges. Per una banda, ensenyo des de casa: a la Universitat de Leicester hem penjat les classes en vídeo i a la UOC es fa tot en línia, de sempre. Però pel que fa a la recerca, ha estat una mica dur, perquè hem hagut de tancar-ho tot. Els experiments són llargs i en el cas de l'envelliment, el meu cas, encara més. Treballem amb cèl·lules i ratolins. Han hagut d'aturar-se en sec. Perdrem molt de temps, aquí.

—**Viviu al Regne Unit, on el president Boris Johnson ha acabat rectificat el seu mètode: volia deixar que s'arribés a la immunitat col·lectiva sense fer res.**

—Quan Johnson ho va anunciar vaig dir que no aguantaria ni dues setmanes. Sobre el paper tenia una base sòlida, i es veia que els assessors hi havien pensat. Per una altra banda, era pensat per a una pandèmia que progressa a un ritme que no és aquest. El gran problema de la Covid-19 és que va tan de pressa que pot col·lapsar el sistema sanitari. Allò que pot fer augmentar el nombre de víctimes és que els hospitals es col·lapsin. Per tant, no pots deixar que una pandèmia faci el seu curs sense fer res, perquè arribaràs a la saturació. Per això Johnson ha canviat de tàctica. Des d'aquesta setmana,

Em sembla raonable que es calculi que el pic serà entre abril i maig, que és el que suggereixen les evolucions a altres països

Si es col·lapsa el sistema, aleshores vas a una letalitat del 6%, 7% o 8%, que és el que veiem a Itàlia

confinats. No sé com li van deixar fer aquell anunci. Serà molt interessant i molt important analitzar què ha fet cada govern i cada país, els temps, amb quina seriositat s'ha fet el confinament i quin és el percentatge de morts. Veurem qui ho ha fet bé i qui ho ha fet malament. Fins a cert punt, és la primera vegada que tenim una pandèmia d'aquesta mena en un món globalitzat. Hem d'entendre com funciona això i com reaccionar-hi per preparar-nos per a la pròxima pandèmia, perquè n'hi haurà més.

—S'acaba de reeditar un llibre vostre, en què dieu que la pandèmia grossa encara ha d'arribar.

—De pandèmies, n'hi continuarà havent, i potser són pitjors que aquesta, que ja és molt pitjor que la del 2009. Així i tot, aquesta pandèmia no és la grossa. Els virus sempre van canviant i poden adquirir característiques que els faci més agressius i crear més mortalitat. L'actual no és dels pitjors que podríem tenir. Ara imagineu-vos un virus que, en compte de tenir una mortalitat de l'1%, la tinguéssim del 10%. Hem de ser conscients que això és possible. I que ara fem front a una crisi que podria ser més greu. La qüestió important del llibre que ara reeditem és explicar a la població com funciona un virus, un bacteri, una pandèmia, i què es podia preveure. Què són els microbis i com funcionen. Hi ha un desconeixement molt gran. Nosaltres compartim el planeta amb els microbis, que hi eren abans que nosaltres i que hi seran quan nosaltres ens n'hàgim anat. Continuaran mutant i evolucionant. I seran resistents. Explico també que tenim un munt de microbis bons que viuen amb nosaltres, que són necessaris a la vida i que hi treballem amb simbiosis. Són els grans desconeguts. El llibre va per aquí.

—La globalització ens va en contra?

—La quantitat de viatges que fem avui dia fa que el virus s'escampi més, sí. Malalties que abans es quedaven en un racó ara ja no s'hi queden. És nou d'aquest segle. Ara vivim en la tempesta perfecta. És difícil saber quin virus cau-

rà la pròxima pandèmia. El 2009 es creia que seria un virus de la grip. Ningú no parlava del coronavirus. I mira. Per pura estadística has d'assumir que tard o d'hora es donaran les condicions perquè un altre virus salti als humans.

—S'han fet públics dos estudis recents que prediuen que el pic de la corba a l'estat espanyol serà a l'abril, i que la xifra de morts pot arribar a 13.000 a Catalunya, i a 200.000 a Espanya.

—Em sembla raonable que es calculi que el pic serà entre abril i maig, que és el que suggereixen les evolucions a altres països. I fins i tot llavors no podrem abaixar la guàrdia perquè hi haurà risc de rebrots durant un temps. El nombre de morts és difícil de predir, per això donen marges tan amples. Tot dependrà si aconseguim que els casos greus s'espaiïn i no arribin tots de cop a urgències.

—Dubte: si a l'estat espanyol el virus no l'hem pogut controlar, i per tant arribarà a tothom, i tothom a l'estat espanyol vol dir 47 milions d'habitants amb una letalitat de l'1%, això vol dir que moriran 470.000 persones?

—Jo crec que no hi arribarem, perquè prenem mesures i no crec que s'arribi a contagiar tota la població. Ara, atenció, si deixes la pandèmia sense control, aleshores no moren únicament mig milió, perquè l'1% és amb el sistema sanitari en bon funcionament. Si es col·lapsa el sistema, aleshores vas a una letalitat del 6%, 7% o 8%, que és el que veiem a Itàlia. És quan, per manca de recursos, no pots atendre gent que es curaria. Si no féssim res, caurien més. Espero que no arribem mai a tenir tota la població infectada i una letalitat entre l'1% i el 10%.

—Per què creieu que les mesures preses sí que funcionaran? El confinament no és total.

—Bona pregunta. Ho veurem aviat. Estic d'acord que no fem el confinament tan bé com s'hauria de fer. Hauríem de tancar el país durant setmanes o mesos. Malgrat això, qualsevol acció que disminueixi el contagi, com el confinament

parcial, fa que la gent que ens quedem a casa ja sortim de la població de risc i de la possibilitat de transmetre. Per tant, en reduïm una part. N'hi haurà prou per a aplanar la corba? La clau és no tenir molts casos a la vegada. Pots tenir un milió d'infectats, però si els tens repartits en un any, els pots salvar a tots llevat d'excepcions. Però si et vénen de cop, les excepcions són els que salves.

—Per què el sistema sanitari col·lapsa i no està preparat per a la pandèmia?

—Aquests últims deus anys hem fallat. Des de la pandèmia de la grip hem tingut temps. L'OMS parlava de la malaltia X, desconeguda. Demanava que els països es preparassin per a una malaltia d'origen desconegut. És una mica això que passa. Per què no ho hem fet millor? Per què no teníem un protocol que ens digués què fer quan tinguéssim tants casos per miler d'habitant? Quan es tanca el país? Ara hem d'improvisar. Però un cop passi, i amb un munt de dades per analitzar, hauríem de ser capaços de preparar-nos millor. Ara no ho hem fet.

—S'ha de donar dades de morts i casos per municipi i comarca?

—És un punt interessant i discutible des de molts angles. Jo, al començament, era partidari de no donar gaires dades. Ni tan sols dia per dia. Ni lloc per lloc. Creava incertesa i un cert pànic. Ara, en canvi, enmig de l'embolic, crec que sí. És útil saber on tens els focus i alertar la gent, que sabrà què fer per evitar-los. En una pandèmia, en el punt en què som ara, és bàsic implicar la població. Perquè si de moment no tenim vacunes, ni fàrmacs, l'única cosa que podem fer és controlar el contagi. I això vol dir implicar-hi la població, cosa que depèn de la manera com es transmet la informació. Si ho fas bé, no espantes i la impliques. Si ho fas malament, l'espantes i la paralitzes.

—Expliqueu-me per què el virus mor per sobre de 26 graus.

—No mor. S'afebleix. Aquest virus es transmet malament per via àrea, com les gotes de saliva (al contrari de la grip),

però resisteix força bé a la superfície. I quan puja la temperatura, la supervivència a la superfície és menor. Es redueix. No és que el virus mori. Però sobreviurà menys. En metall fred, sobreviu 48 hores. En metall calent, moltes menys hores. Els virus són molt sensibles i aguanten poc fora d'un organisme.

—L'Àfrica se salva, de moment, per temperatura i per tenir poblacions joves?

—És la gran incertesa. Els punts que heu dit són els que tenen a favor: temperatures molt altes i poblacions molt joves. Afegim-hi que tenen menys ciutats i concentracions humanes que a Europa, i que en molts casos ja saben com reaccionar davant pandèmies com la de l'Ebola. Hi estan molt més avesats que nosaltres. En contra, sistemes sanitaris molt més fràgils. És una gran incertesa, què hi passarà.

—Per acabar, com valoreu la gestió de l'estat espanyol?

—Ho han fet força malament, sobretot al principi. Tenint l'exemple d'Itàlia i la Xina, encara dubtaven. Van ser massa conservadors. S'han comès molts errors. I el principal, no tancar Madrid. Veient que no tancant bé el nord d'Itàlia el virus es va escampar per tot el país, Espanya havia d'haver tancat immediatament. Això no s'ha fet i la corba de contagis ha pujat més de pressa. Com ha anat després? Vacil·lant. S'ha dubtat massa a adoptar mesures dràstiques. Entenc que els polítics han de trobar l'equilibri entre parilitzar el país i aplicar mesures de contenció. Tothom intenta no frenar l'economia. Però això, fins a cert punt, només es podia dir al començament. No pas quan ja tenies l'exemple d'Itàlia. Anglaterra ha fet igual: Boris Johnson ha dubtat massa. Calia ser més energètic i definitiu i contundent. El moment clau és al començament de la pandèmia. A Europa no s'ha fet gens bé. Reclamaria actuar de manera més dràstica i contundent. No s'apliquen mesures prou fermes. Com dèieu: la gent va a treballar. I el metro, alguns dies, és ple de gent. Això no pot ser. ■

Un cop passi, i amb un munt de dades per analitzar, hauríem de ser capaços de preparar-nos millor

A Europa no s'ha fet gens bé. Reclamaria actuar de manera més dràstica i contundent

Quan l'estat d'alarma esdevé un estat policíac

Covid-19 Organitzacions de defensa dels drets fonamentals denuncien els excessos de la policia durant l'estat d'alarma i donen consell per a evitar-los

Control de la policia espanyola. ARXIU

ORIOL BÄBLER

Amenaces, insults, vexacions, detencions violentes, pallisses en una entrada de metro i, fins i tot, violacions de domicili són la cara més fosca de l'estat d'alarma. En catorze dies de confinament, els cossos policíacs de l'estat espanyol han detingut unes 1.300 persones i n'han denunciat més de 150.000 per haver vulnerat les restriccions de mobilitat. Tanmateix, les

dades no poden eclipsar que alguns agents han aprofitat l'estat d'alarma per convertir-lo en un estat policíac.

Preguntat pels excessos, el director adjunt operatiu de la policia espanyola, José Ángel González, va contestar que no es podia 'elevant l'anècdota a categoria'. Però la veritat és que la xarxa va plena d'imatges, sobretot de la policia espanyola i de policies municipals, menystenint qualsevol protocol d'actuació i abusant de la força i humiliant ciutadans.

Tot plegat, mentre l'alta comissionada dels Drets Humans, Michelle Bachelet, ha fet diverses crides a la comunitat internacional perquè gestioni la pandèmia del coronavirus 2019 respectant els drets fonamentals, de manera que els decrets d'emergència no emparin 'l'acció repressiva amb el pretext de protegir la salut'.

Thais Bonilla, portaveu de la plataforma Defender a Quien Defiende, on s'integren col·lectius com Irídia, recorda que els excessos policíacs

La xarxa va plena d'imatges, sobretot de la policia espanyola i de policies municipals, menystenint qualsevol protocol d'actuació i abusant de la força

Si és possible, quan se surti al carrer, fer-ho amb càmeres ocultes i aparells d'enregistrament amagats

Els agents tampoc no poden exigir que esborrem les fotografies del nostre mòbil

no són un fet inèdit. A més, denuncia l'error de no haver derogat la llei mordassa perquè en l'actual situació d'estat d'alarma fa que alguns agents es creguin intocables. 'La llei dona més veracitat a la paraula de la policia que a la del ciutadà i això és un pou d'injustícies', explica.

Per això, recomana que, sempre que sigui possible, s'enregistri qualsevol situació d'abús, vexació o agressió, perquè les proves documentals permeten de desmuntar el relat de la policia. 'Desmenteixo fermament que la llei mordassa prohibeixi o impedeixi enregistrar o fotografiar agents de policia', afegeix.

A més, recorda que els agents de policia són persones formades i preparades per tractar situacions tenses com l'actual. 'Tenen el monopoli de la força, no poden perdre els nervis i posar-se a insultar i pegar. Entenc que, fins i tot, alguns agents poden tenir por de la malaltia, però això no els eximeix de res', denuncia Bonilla, que retreu a la poli-

cia que faci gala de les seves actuacions a Twitter.

Una vintena de casos

La plataforma Defender a Quien Defiende monitora i analitza totes les denúncies d'excessos policials que es fan a la xarxa i ha enviat una carta al ministre de l'Interior espanyol, Fernando Grande-Marlaska, en què es detallen quatre casos clars de mala praxi i li exigeixen que activi els canals d'investigació interns per depurar responsabilitats.

Bonilla admet que la via interna és una instància opaca que no sol donar resultats, per això de moment la plataforma treballa de manera directa amb una vintena d'afectats per agressions o sancions administratives. 'Principalment, passa a Madrid, per part de la policia espanyola, però també tenim situacions que involucren policies locals', detalla.

Consells per a evitar els abusos de la policia

La Plataforma en Defensa

de la Llibertat d'Informació (PDLI) ha publicat un recull de recomanacions i consells sobre com actuar en cas de ser víctima d'un abús de la policia. En aquest sentit, l'organisme recorda que, malgrat la situació d'excepcionalitat, els drets fonamentals continuen vigents i els agents han d'anar ben identificats.

1.- Si és possible, quan se surti al carrer, fer-ho amb càmeres ocultes i aparells d'enregistrament amagats. No evitarem els actes de maltractament, però com a mínim en recopilem proves.

2.- Enregistrar un policia no és cap delictes ni cap infracció administrativa. Només és sancionable publicar l'enregistrament quan pugui posar en perill la seguretat personal o familiar dels agents, de les instal·lacions protegides o l'èxit d'una operació.

3.- El maltractament de persones interceptades o detin-

gudes és un delictes contra la integritat moral.

4.- Si s'enregistra la policia des d'una finestra o balcó per documentar un possible abús, és important captar el número d'identificació de l'agent.

5.- La geolocalització de les imatges pot facilitar la localització dels maltractadors.

6.- Ningú pot ser obligat a ensenyar a la policia les imatges captades pel seu mòbil. Si un agent ho fa, comet un delictes de revelació de secrets.

7.- Els agents tampoc no poden exigir que esborrem les fotografies del nostre mòbil. Si ens obliguen a eliminar-les o ho fan ells, és un delictes de danys informàtics.

8.- Ningú no pot ser obligat a lliurar a la policia la contrasenya del seu mòbil, ni a desbloquejar-lo mitjançant identificació biomètrica. No revelar aquestes claus forma part del dret de guardar silenci de qualsevol investigat. ■

7 DIES

{ La selecció de la setmana { 23-27 de març

Dimarts 24.

Joe Brew: 'Hi haurà moltíssims morts perquè ho fan molt malament'

ORIOL BÄBLER

Dijous 26.

Eva Baltasar: 'He volgut explicar la història d'una dona que vol estar sola i a qui la vida li ho posa molt difícil'

ALBERT SALAMÉ

Dimecres 25.

Enric Morera: 'Les falles ens van reduir la capacitat de reacció i van dilatar decisions'

ARXIU

CARLOS SÁNCHEZ MATO

‘Val més que siguem capaços de fer girar el volant del PSOE’

Entrevista al responsable de polítiques econòmiques d'Esquerra Unida, molt crític amb l'ala liberal del govern de PSOE i Podem

WIKIMEDIA COMMONS

ANDREU BARNILS

Carlos Sánchez Mato (Madrid, 1970) és responsable de polítiques econòmiques d'Esquerra Unida. Professor d'economia a la Universitat Complutense de Madrid, va ser regidor d'Economia i Hisenda a l'Ajuntament de Madrid amb Manuela Carmena, amb qui es va enfrontar pel

sostre de despesa. De formes suaus i fons contundent, el senyor Sánchez Mato critica l'ala liberal del govern de PSOE i Podem (on també hi ha militants d'IU) i creu que hauria d'aplicar mesures molt més valentes per ajudar la gent en plena crisi de la Covid-19. Ho fa en **articles com aquest**. I en aquesta entrevista

dirigeix les seves crítiques educades a les ministres espanyoles d'Economia (Nadia María Calviño) i d'Hisenda (María Jesús Montero), però també es mostra extremadament crític amb el centralisme espanyol. VilaWeb va entrevistar telefònicament ahir a la tarda el senyor Sánchez Mato.

Les mesures econòmiques del govern mostren un grau elevat d'insuficiència

M'agradaria que haguéssim estat molt més potents en les mesures aprovades

—Com valoreu les mesures econòmiques preses fins ara pel govern espanyol?

—Si les comparem amb un govern de la dreta, o un govern del PSOE en solitari, són mesures clarament positives. Però al mateix temps, mostren un grau elevat d'insuficiència. No tindrem capacitat de reacció amb mesures que no deixen de ser un 1,3% del PIB estatal. Per abordar una crisi d'una magnitud com l'actual cal més. Valorant els avenços, necessitem un impuls públic molt més gran.

—Les mesures eviten talls de llum, aigua i gas en segons quins casos.

—Hi ha una moratòria, però el lllindar per a poder-se'n beneficiar és insuficient. No arriba a prou gent. Hi haurà moltes més famílies que ho necessitaran. Hauríem d'incrementar-ne la dotació pública. Hi ha hagut una visió massa optimista, en aquest cas, de les responsables d'Economia i Hisenda, Calviño i Montero, en aquesta primera tongada de mesures. Són insuficients perquè la disminució d'ingressos i les pèrdues de feina afectaran molta més gent.

—Es destinen 300 milions d'euros als ajuntaments.

—Massa poc. El conjunt dels municipis tenen 28.000 milions d'euros parats en els comptes bancaris. Sense utilitzar. Per ús i abús de la llei d'estabilitat financera i per ús i abús de la imposició que no s'incrementi la despesa per sobre del límit que diu el govern central. És absurd. I ara més, en una crisi sanitària. No volem que s'alliberin 300 milions d'euros. Volem que s'alliberin tots els recursos que tenen els ajuntaments. En l'apartat anterior, de talls de llums, els ajuntaments podrien ajudar la gent que no pot pagar. Des dels serveis socials, ells saben millor que ningú qui són.

—Vaig veure que el president d'El Salvador prohibia que es tallés l'aigua, la llum i el gas. Es podria fer, a l'estat espanyol?

—Sí. Però no és una qüestió només de prohibir tallar. També es pot ajudar a

pagar, com deia abans. De què serviria deixar que les persones quedessin endeutades? Recordem que l'atur és al 14%. Molta gent, de llarga durada. L'administració pública ha d'actuar no traient els paraigües quan plou més.

—Lloguers. Aquí les mesures no hi són, directament.

—Em consta que es treballa i s'avança i espero que es posin en marxa aviat. Haurien de tenir en compte una realitat indiscutible: moltes persones són llogaters. La ministra Calviño deia que hi ha persones que l'únic ingrés que tenen és el cobrament de lloguers. Home, deuen ser excepcionals, i en aquest cas haurem de protegir totes dues parts. Però totes dues. El llogater i l'arrendador. Però hi ha moltes altres circumstàncies: rendistes, fons d'inversió que no han de poder fer negoci en una situació com l'actual. Calen mesures en el lloguer, que espero que siguin les més àmplies possibles per a protegir els més vulnerables. Parlem d'un 26% de persones en risc de pobresa... abans d'aquest xoc! Són 13 milions de persones, que ara s'incrementaran.

—Les mesures més liberals de Calviño (PSOE) i Montero (PSOE) van guanyant la partida, doncs?

—Els partits duren 90 minuts. Aleshores podrem fer una anàlisi més real de les mesures. Actualment m'agradaria que haguéssim estat molt més potents amb les mesures aprovades en primera instància. Aquesta és la meua posició de manera clara. I no l'amago. Hauríem d'haver estat molt més ambiciosos. Però tampoc podem dir que estiguem en la mateixa posició que el PSOE va adoptar en la crisi del 2008. Per començar, la va negar. Hi ha una clara millora. Però jo no em conformo amb un aprovat just. Darrere l'aprovat hi ha moltes famílies que pateixen. I pateixen molt. Crec que la nostra exigència lògica és demanar al govern una matrícula d'honor.

—Donar un xec al ciutadà. Directament. Sense passar pels bancs. Alguns països, com els EUA i el Canadà, comencen a

Que la creació de diners causa inflació és una fal·làcia en les situacions actuals

WIKIMEDIA COMMONS

estudiar aquesta mesura. I legislar-la. Com ho veieu?

—Fins ara, els bancs centrals han utilitzat els bancs privats com a intermediaris. Els privats reben gratis els diners del Banc Central Europeu (BCE) i els deixen als altres, que els han de tornar. Això s'ha demostrat que no funciona. Les famílies i les empreses no reben el que cal. Per tant, si el mecanisme no funciona, canviem-lo. El BCE és nostre, encara que sembli mentida. I posar un intermediari al mig encareix el servei del préstec. Parlàveu del lliurament directe de fons a empreses i famílies. Mecanisme possible. Ara, que sigui progressiu i en funció de la renda. Anna Patrícia Botín no pot rebre la mateixa que uns altres. Ha de ser progressiva. Com la fiscalitat. I no ho és. Davant el no-funcionament del mecanisme de transmissió de la política monetària, ens podem plegar de braços, repetir errors o pensar en altres coses. I no han de ser necessàriament noves. Roosevelt, el 1929, va comprar deute hipotecari de les famílies als EUA. No era Lenin. Es pot comprar deute hipotecari, que és igual que enviar xecs. Però no a tot el món. Hi insisteixo. Ha de ser progressiu. I d'aquesta manera, la gent

alliberada podrà consumir més, tenir més renda, i com indicàveu, que pagui llum, aigua, menjar, i fer circular diners i donar dinamisme a l'economia.

—Això trencaria dos tabús: que imprimir diners crea inflació i que els diners s'han de tornar. Perquè el xec no caldria tornar-lo, oi?

—Si es fa d'aquesta manera no caldrà tornar-lo, no. Però fixeu-vos-hi: fins i tot en el cas que algú cregui que s'ha de tornar (cosa no necessària, si es creen diners) si t'estalvies l'intermediari dels bancs privats, en tornes menys, sense el benefici que es quedava el banc privat. I una cosa molt important que heu esmentat: el mite de la inflació enorme quan s'imprimeixen molts diners. Doncs que la gent sàpiga que des del 2012 el BCE ha imprès 4 bilions d'euros i la inflació no ha arribat a l'1%. Volien que fos el 2%. Tenim fàbriques amb excedent, sí, però gent amb les butxaques buides. Que la creació de diners causa inflació és una fal·làcia en les situacions actuals. I és una fal·làcia dir que aquests xecs crearien hiperinflació.

—En un país com Espanya, tan donat als bancs, tot això no ho veurem. Amb

un partit com el PSOE, ni xecs, ni adeu a l'intermediari ni res.

—Això depèn del BCE, no del PSOE. I amb el BCE no passarà. Però alguns ens conformaríem que els estats, les comunitats autònomes i els ajuntaments es poguessin finançar de manera directa, sense intermediaris ni suplementos. Utilitzant el mecanisme europeu previst pel BCE. Només això ja seria una gran empena per a les polítiques públiques. Sanitat, educació i serveis socials. I sense intermediaris. Tot això ajudaria la gent. I, naturalment, la darrera baula seria que es financés directament la gent. Seria de matrícula d'honor.

—Perquè les comunitats autònomes i els ajuntaments es poguessin finançar directament al BCE, hauríem de superar el centralisme espanyol.

—Ho he dit moltes vegades. El centralisme no serveix de res. No és que no serveixi de res, és que és contraproduent. Va en sentit contrari. Qui sabrà millor que la gent d'Igualada, i els seus serveis socials, les necessitats dels veïns? O els de l'Hospitalet. Ells saben on són les necessitats concretes i com plantar-hi cara. És absurd que algú des de Madrid, o Brussel·les, faci la feina de manera adient. Partim de l'absurd: la llei d'estabilitat pressupostària de Montoro. Diu, basant-se en el pacte d'estabilitat europeu (que ara resta en suspens per la crisi), pacte que opera en tots els seus caps, que a tot arreu s'ha de poder apujar igual el percentatge de despesa. Més centralisme que això, impossible. Tan absurd! Que potser Igualada té el mateix problema que Vic?

—Llei Montoro del PP, encara vigent amb el PSOE.

—Ben curiós. Europa ha obert un parèntesi i la Comissió ja ha dit que no cal fer cas de la llei d'estabilitat europea. No opera. Però les senyores Calviño i Montero no s'ho acaben de creure. Tenen la sensació que han de ser avars a l'hora d'usar els diners públic. És tan absurd com això: hi ha un incendi en un habitatge i els bombers, abans d'entrar, han de fer el càlcul del cost i enviar Excels a Madrid per supervisar la despesa. Hòstia! I amb perdó.

—Reflexió final, i no tant com a economista, sinó com a membre d'Esquerra Unida que sou. La situació és terrible. Tenim un PSOE i Podem al govern, en què manen les polítiques liberals de Montero (PSOE) i Calviño (PSOE). I una oposició encara més de dretes. Si el PP fos govern faria igual que Montero i Calviño, però almenys tindríem oposició!

—Jo sóc responsable de política econòmica d'IU. I t'he parlat com a tal. Parlo en nom de l'organització. Que quedi clar. Potser no t'he semblat prou crític... Crec que tenim una posició prou ferma: les polítiques públiques que s'han d'aplicar han d'anar molt més enllà. Però molt més. No ens hem de conformar a aplicar el mateix tant per cent que França i Itàlia perquè anem molt més enrere que ells! Tretze milions de persones abans del xoc, en risc d'exclusió social. Hem d'actuar. Estaríem millor a l'oposició i protestant molt? Ho hem fet tota la vida, a IU. Ja hem demostrat què som capaços de fer, a l'oposició. Crec que va més ser al govern. Humilment, en la meua experiència de regidor d'Economia a l'ajuntament de Madrid [amb Manuela Carmena] vam demostrar que hi ha una altra política possible. 75% més de despesa social. 112% més d'inversions. Vam demostrar que no cal ser Calviño. No cal. És possible fer, des del govern, polítiques molt més ambicioses. Hem d'aconseguir no tan sols que la gent vegi que és possible (ho és), sinó que és l'única sortida. Una actuació minimalista obre la porta al feixisme. Porta a la desafecció de la gent amb la política. Per tant, en aquesta crisi val més que siguem capaços de fer girar el volant del PSOE. Val més ser capaços de redirigir el timó cap a un altre destí. Confio en els meus companys Alberto Garzón (IU) i Yolanda Díaz (IU), però també en els meus aliats Pablo Iglesias (Podem), Irene Montero (Podem) i Manuel Castells (Podem), i en algunes persones d'aquest govern amb sensibilitat positiva que veuen que en aquesta crisi cal anar més a l'ofensiva que no determinades persones, també del govern. ■■■

Les polítiques públiques que s'han d'aplicar han d'anar molt més enllà

És possible fer, des del govern, polítiques molt més ambicioses

Imatge ampliada de dos virus SARS-CoV-2. ALBERT SALAMÉ

Una resposta lenta del sistema immunitari: una causa de la major letalitat del coronavirus en la gent gran

Covid-19 La velocitat de la resposta immunitària innata és clau per a contenir la càrrega viral i, en conseqüència, la violència de la Covid-19

ARNAU LLEONART FERNÀNDEZ

Des que es va originar a Wuhan, a la Xina, les autoritats sanitàries de tot el món ja han detectat més de 500.000 casos del coronavirus 2019. Una de les característiques d'aquest virus que primer s'ha percebut és que la malaltia que causa, la Covid-19, és molt més mortal en les persones grans que no pas en les joves. Hom podria pensar que el motiu és que les persones grans tenen un

organisme més feble i més dificultats per a defensar-se de les malalties, però no sempre és així. Ens podem fixar en el precedent de la grip espanyola de 1918, una altra pandèmia que, com el coronavirus 2019, va matar milers de persones arreu del món. La diferència és que llavors els pacients que morien no eren els més envellits, sinó els de mitjana edat.

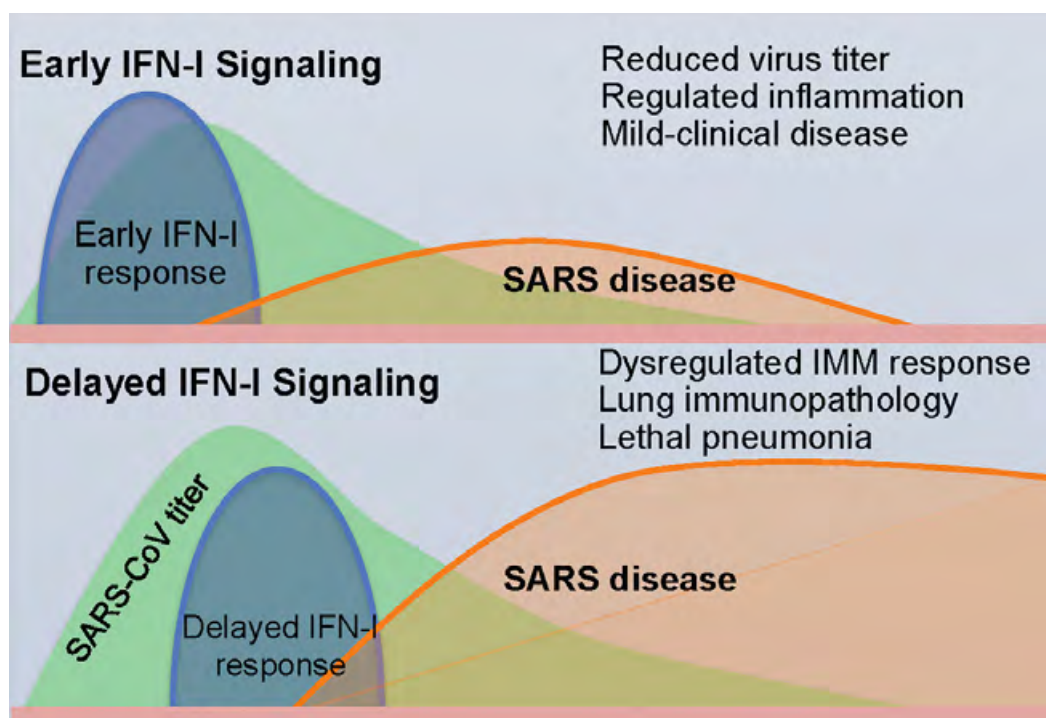
El doctor Andreas Meyerhans, investigador principal del laboratori de biologia infecciosa de la Universitat Pompeu Fabra, explica que

La Covid-19 és especialment letal en persones grans per una reacció massa intensa del sistema immunitari quan el coronavirus 2019 entra en l'organisme

es considera que la Covid-19 és especialment letal en persones grans per una reacció massa intensa del sistema immunitari quan el coronavirus 2019 entra en l'organisme. Explica: 'A diferència del VIH, per exemple, aquest virus és citopàtic [és a dir, quan infecta la cèl·lula, la mata] i el sistema immunitari l'ha de controlar molt ràpidament. La resposta dels anticossos és molt important per a controlar el virus.'

Hi ha diverses explicacions de la raó per la qual aquesta reacció immunitària és tan

Imatge editada a partir de 'Dysregulated Type I Interferon and Inflammatory Monocyte-Macrophage Responses Cause Lethal Pneumonia in SARS-CoV-Infected Mice', per Channappanavar R, Fehr A, Vijay R Mack M, Zhao J, Meyerholz D, Perlman S. CEDIDA

potent, i no són excloents entre si. Una fa referència a les dues respostes que el sistema immunitari té davant un virus o un altre patògen. La primera que apareix és la resposta immunitària innata, que és l'encarregada de reconèixer ràpidament elements estranys que entren a l'organisme i posar el cos en alerta per a defensar-se. Posteriorment, hi ha la resposta immunitària adaptativa. És una resposta molt més específica segons el patògen i es genera gràcies a una memòria que permetrà una defensa més contundent en cas de tornar a exposar-s'hi.

'Quan t'infectes, el sistema immunitari respon inicialment amb la resposta innata per evitar tant com pugui que el virus s'estengui pel cos. Tenir una resposta innata més ràpida fa contenir millor la primera part de la

infecció, i després, amb la resposta adaptativa, els anticossos produïts ajudaran a controlar millor el virus', diu. Ho podem observar en el següent gràfic, relatiu a una investigació amb ratolins infectats pel SARS-CoV-1 que va afectar l'Àsia el 2003:

Al gràfic s'observa que quan hi ha una resposta innata ràpida, la càrrega viral es redueix i els efectes de la malaltia són lleus. En canvi, quan la resposta innata tarda més a aparèixer, la càrrega viral al cos es manté alta durant més temps i la malaltia és més intensa, cosa que fa que s'hi desenvolupi una pneumònia que pot acabar essent letal. 'Una idea podria ser que les persones més envellides no responen prou de pressa al començament, de manera que el virus continua multiplicant-se', diu Meyerhans. Després, quan es desenvolupa

El sistema immunitari de la gent gran, diu Meyerhans, acostuma a estar més deteriorat i la resposta immunitària innata és més lenta

lupa la malaltia, la resposta inflammatòria és més intensa i pot tenir conseqüències molt greus. El sistema immunitari de la gent gran, diu Meyerhans, acostuma a estar més deteriorat i la resposta immunitària innata és més lenta.

Una altra explicació de la letalitat és la dificultat de la gent gran per a contenir la inflamació perquè els mecanismes per a fer-la baixar no funcionen de manera eficient. El coronavirus 2019 s'aprofita d'un receptor present en algunes cèl·lules per infectar-les i replicar-se. És el receptor ACE2, present sobretot en cèl·lules del sistema respiratori. Curiosament, aquest receptor també és important per a contenir la reacció del sistema immunitari i evitar un final fatal. 'En experiments amb ratolins s'ha vist que quan envellim perdem aquests receptors. La gent gran, tot i tenir menys quantitat d'aquests receptors, encara es pot infectar, però podria ser que no en tingués prou per a contenir una sobreacció del sistema immunitari', diu Meyerhans. En resum: o bé la manera que el sistema immunitari de la gent gran respon a la infecció no és prou bona per a controlar-la al començament o bé, després, no és capaç d'aguantar la inflamació.

Tenint en compte que s'observa que els malalts de la Covid-19 moren per una inflamació descontrolada per la reacció immunitària a la infecció, el doctor Meyerhans explica que s'investiguen diferents tractaments possibles. ■

EVA BALTASAR

‘He volgut explicar la història d’una dona que vol estar sola i a qui la vida li ho posa molt difícil’

Entrevista a l’escriptora, que acaba de publicar nova novel·la ‘Boulder’, després de l’èxit de ‘Permagel’

ALBERT SALAMÉ

MONTSERRAT SERRA

A Eva Baltasar, el coronavirus l’ha enxampada al començament de la promoció de la novel·la *Boulder* (Club Editor). Pocs dies després d’haver arribat a les llibreries, la novel·la ja era dalt de tot de les llistes de més venuts. Però les llibreries són tancades des de la setmana passada, i no sabem quina evolució tindrà aquesta novetat, com tantes altres, passada la pandèmia. Ara, mentre vivim el confinament, anem fent boca, amb les explicacions de l’escriptora, a qui hem entrevistat per telèfon.

Boulder és la segona novel·la d’una trilogia que va començar amb *Permagel* i tancarà *Mamut*. Les dues primeres novel·les comparteixen unes protagonistes solitàries, esquerpes, sense ambició per a la projecció professional, tot al contrari, austeres, que no volen responsabilitats ni lligams, que fugen d’un món capitalista ple de desigualtats i absurditats. Dones que estimen altres dones, però que en la soledat troben el seu estat de benestar. Però *Boulder* és més radical que *Permagel*, perquè Baltasar posa la protagonista en unes condicions més extremes i tensades, encara.

En aquest cas, la protagonista, que no té nom, s’enrola de cuinera en un vaixell mercant al port de Quellón, a l’illa gran de Chiloé, un dia de tempesta i mar sinistra. Passa mesos per la mar de Chiloé i remuntant la costa xilena, sense posar els peus en terra ferma. Però un dia, a Chaitén, coneix la Samsa, una jove sueca, i se n’enamora... La Samsa l’anomena *Boulder*, a semblança de les grans roques solitàries que hi ha al sud de la Patagònia, ‘peces de món que van sobrar després de la creació, aïllades, exposades a tot.’

—Què és la llibertat per a la protagonista de *Boulder*?

—Ella no parla de llibertat, però sí que parla de què és, per a ella, la felicitat: ‘Llevar-se xiulant, no molestar ningú, no donar explicacions i caure al llit de matinada, amb el cos estabornit pel

Jo no he volgut explicar una història d'amor. He volgut explicar la història d'una dona que vol estar sola i a qui la vida li ho posa molt difícil

M'identifico tant amb la protagonista que prefereixo no posar-li nom

cansament i el cap desparat de tota la pols i la fel.' I jo crec que la llibertat va molt lligada a aquesta felicitat, que és viure com ella creu que ha de viure, que és en solitud. Davant d'això, ella perd coherència quan ha de prendre decisions i cedeix als desitjos de la Samsa. Primer, acompanyant-la a Reykjavík i abandonant el vaixell. Després, encara pitjor, acceptant la maternitat.

—D'entrada, descobrim una dona solitària i esquerpa, que no vol lligams.

—No és que sigui una militant de res, senzillament, ella segueix el dictat del seu cor: aquesta solitud, que no és triada, sinó que ella és així. I per ser coherent amb ella mateixa, li aniria bé mantenir-la. Però, és clar, quan apareix primer el sexe i després l'amor, l'amor és una força i també va lligada al cor. I té aquesta tibantor: la soledat que la tibia cap endins, l'amor que la tibia cap enfora. I en aquell moment fa una tria, i tria la Samsa, que és l'amor.

—Boulder és una història d'amor?

—No, jo no he volgut explicar una història d'amor. He volgut explicar la història d'una dona que vol estar sola i a qui la vida li ho posa molt difícil. I que s'acaba traint en certs moments a si mateixa. I dins aquesta història, sí que apareix l'amor. Però jo no l'etiquetaria com una història d'amor. De fet, no l'etiquetaria de cap manera. Però el que la defineix és que vol estar sola. Jo també sóc una solitària i és difícil. I també és aquesta recerca per mantenir certs espais de solitud, fins i tot vivint en parella. Ella, en un moment donat, obre una *food truck*. Aquest espai, penso que és més casa seva que la casa on viu amb la Samsa i després també amb la nena, la Tinna. O bé, les trobades amb el seu amic Ragnar, a la taverna, també són un espai de solitud. Ell no espera res d'ella i ella no espera res d'ell, comparteixen una estona, estan en pau i tranquils. Això no ho té a casa.

—Una casa que no ha volgut, tampoc.

—La Samsa tria la casa. I quan són a casa, li demana de parlar, per exemple.

En algun sentit, la novel·la també parla de la incomunicació. A ella li causa neguit o angonya o rebuig el fet de seure i parlar dels problemes i, a vegades, prefereix matar un tema amb un clau i prou. Però així no mates pas el tema, l'enterres sota la catifa i acaba apareixent una altra vegada.

—Al principi de la novel·la hi ha una frase enigmàtica. Diu: 'El vent, la mà que tot ho pren.' Podria ser una bona definició de l'amor.

—Sí, perquè lliurar-se a aquest amor l'acaba allunyant de la seva essència, li acaba prenent la vida al vaixell que ella tant gaudia. Ella està molt còmoda en la provisionalitat, en un vaixell, en un petit apartament de lloguer. Aquest espai li resulta molt més còmode que la gran casa que compra la Samsa. Quan marxa amb la Samsa, perd allò que donava sentit a la seva felicitat.

—Ella, de fet, és l'antítesi de la Samsa. Això es veu primer en l'aspecte material i després en la maternitat. Ella és d'una gran austeritat, pot viure amb molt poc. De fet, quan s'enrola al vaixell de mercaderies de cuinera, el capità l'agafa perquè accepta de no cobrar. I després, quan comença a rebre una mesada, diu que deixa de sentir-se seva aquella feina: 'Passa a ser d'algú que la valora i me la cedeix.' Però s'enamora d'una dona ambiciosa professionalment, que dóna valor als diners, busca prestigi social i és molt convencional, en aquest sentit.

—I la Samsa també busca certa seguretat, una cosa que a la Boulder no li preocupa.

—Per cert, la protagonista no té nom, com a *Permagel*. Per què?

—No, no en té. Jo m'identifico tant amb la protagonista que prefereixo no posar-li nom. He estat tant ella durant aquest últim any... He viscut dues vides: la meua del dia a dia i la meua de la novel·la, que ha estat gairebé més intensa, fins al punt que a vegades les confonia i tot. En la meua intimitat, la protagonista de *Boulder* sóc jo. Això no vol dir que tot

*Un solitari, avui dia,
ja és un personatge
força radical*

ALBERT SALAMÉ

el que ella fa o diu jo ho faci o ho digui, però moltes coses sí. Aprofito les veus de les protagonistes per dir coses que penso i sento. I em quedo molt de gust.

—**Doncs és un personatge molt radical, molt portat a l'extrem.**

—Un solitari, avui dia, ja és un personatge força radical.

—**Però la Boulder va a remolc de la Samsa. Ella se n'adona però no hi pot fer res, n'està enamorada.**

—La Boulder fa sacrificis, mentre que la Samsa no la veig sacrificar res. És una dona que sap què vol, sap com vol viure i ho exigeix. I la Boulder respon fent petits i grans (alguns, enormes) sacrificis. Però com que té aquests espais de pau, quan es queda ella sola a casa, quan la Samsa viatja, sembla que respiri. Però és la Boulder qui viu en conflicte.

—**I el gran sacrifici és acceptar ser mare.**

—Aquesta és la gran renúncia i el gran error que fa ella, que sent profundament que no vol ser mare, però ho accepta.

Això és una pèrdua de coherència brutal, que acaba manifestant-se i l'obliga a prendre altres decisions, potser més difícils encara. I, pel que fa a la maternitat, es plantegen dues visions molt extremes. Tot i que jo no crec que hi hagi dues cares de la mateixa moneda, sinó que de maternitats n'hi ha tantes com mares hi ha i totes estan bé. I cadascú intenta fer-ho el millor possible. Ella és una dona que no té cap mena d'instint maternal i veu com l'embaràs transforma la seva parella. I després del part, amb la criatura, li desapareix la parella. Aquesta visió pot semblar molt radical perquè no coincideix amb la socialment construïda, habitual. Però és una visió que jo, com a dona que he estat embarassada dues vegades i havent gaudit molt de l'embaràs, del part, de la lactància, també m'he vist a mi mateixa amb la mirada de la Boulder. Per això m'ha estat fàcil construir-la.

—**Hi ha la qüestió sobre la manera com la maternitat canvia radicalment la relació, i la Boulder en aquest cas fa pensar**

en molts homes que queden arraconats, bandejats en moltes maternitats.

—Jo explico la història d'una dona, tot i que és fàcil fer aquesta associació, més d'una persona l'ha feta. I això és important en literatura, que el personatge ressoni, siguin homes o dones.

—**Un altre tema que se'n deriva és el dret d'una dona de no desitjar, fins i tot de detestar, la maternitat. Això ha estat un tabú durant molt de temps.**

—No us penseu que tenia ganes de parlar de temes. A l'hora d'escriure, jo trobo la protagonista i em va sortint la història i després surten els temes. No és que jo volgués tractar un tema o un altre. Ara, sobre això, aquesta dona té tot el dret de no ser mare, més i tot, ho hauria hagut de dir. Jo crec en la llibertat de tothom i de viure la vida amb coherència.

—**També es parla de la manera com les mares limiten la voluntat dels fills i els modelen a la seva voluntat. El límit entre modelar amb caprici i educar és relliscós.**

—És gairebé impossible veure on comença l'una i on acaba l'altra. Com a mare intentes educar el millor possible i segurament no en saps més. En un diari, parlant de *Permagel*, va sortir un titular on jo deia: 'Totes les mares són tòxiques.' Encara ho penso, però expliquem-ho: jo parteixo del fet que tothom ho fa tan bé com sap i no en sap més. Però en aquest educar no pots evitar de traspasar les teves creences, ràbies, frustracions, etc., i modelar la criatura com a tu t'agradaria que fos. I això no ho pots evitar, perquè estic segura que la majoria de vegades no t'adones que ho fas.

—A la contracoberta del llibre, l'editora Maria Bohigas parla de la protagonista com d'una heroïna. No sé si us sentiu còmoda amb aquest qualificatiu per al vostre personatge.

—Una miqueta sí. Tant ella com la de *Permagel* són heroïnes en un sentit: que no jutgen i, en canvi, pateixen el judici dels altres. I això sí que les converteix en heroïnes a parer meu. I no perquè facin grans coses, simplement perquè suporten la mirada dels altres quan elles, simplement, miren i descriuen, no jutgen.

—Al final, tot i ser un personatge molt esquerp, els lectors se l'acaben estimant, perquè transmet molta bondat.

—Jo crec que sí. Hi veig molta honestat i molt de cor. És una dona amb un cor molt gran. És la que se sacrifica.

—Al llibre apareixen altres qüestions interessants de la vida contemporània. En un moment donat, la protagonista arremet contra el turisme. Ella és l'antiturista. I hi ha una atmosfera de crítica d'un món que no paeix gaire bé la diferència, un món on l'alteritat no és un valor en alça.

—És un fil potser més prim, però que travessa les dues novel·les i que a *Mamut*, la tercera, segurament serà més evident. Aquesta crítica social hi és. El món és molt gran i és ple de gent i ple de diferències. I en el fons, tots som

l'expressió d'una mateixa consciència. No estem separats, estem tots units. I quan mires algú altre com algú separat de tu, d'alguna manera et debilites, i tots ens debilitem com a societat. És una cosa que percebo.

—*Mamut* serà la tercera novel·la de la trilogia. Com la teniu?

—De fet, *Mamut* havia de sortir primer que *Boulder*, havia de sortir l'any passat. La tenia força avançada, però en un moment donat em vaig quedar encallada i no la vaig voler lluitar. *Boulder* la vaig lluitar dues vegades i al final vaig buscar una imatge i vaig tornar-la a començar. Em va venir la imatge del vaixell, que és un apunt autobiogràfic, d'un viatge que vaig fer: anar amb la motxilla amb vint anys i una nit de temporal agafar un vaixell a Chiloé i passar una nit d'horror. Em pensava que em moria. Però vam sobreviure i vaig sentir que, tot i que m'ho havia passat molt malament, al mateix temps havia estat una intensitat de vida tan potent que en volia més. I amb *Boulder* he pogut viure aquella vida que no vaig viure. I és completament fabulada.

—Dèieu que amb *Mamut* us va quedar encallada...

—Això. M'havia encallat amb *Mamut* i, mentrestant, vaig trobar aquesta imatge per a començar *Boulder* i la novel·la em va sortir filada de dalt a baix. No em vaig encallar en cap moment. Per això *Boulder* va passar davant. I *Mamut* és allà on era. L'he de reprendre i l'he d'acabar. I ho faré, però ara acompanyo *Boulder*, tot i que havia de fer molts viatges i de moment...

—Esperem que *Boulder* no pateixi excessivament el context de la pandèmia.

—Mentre escric un llibre en gaudeixo molt. Un cop l'acabo, quan és el llibre que volia escriure, em desentenc dels resultats. Jo estic en pau, arribi com arribi, agradi o no agradi, hi hagi virus entremig o no n'hi hagi, és igual. Jo estic tranquil·la i la novel·la ja farà el seu camí. Que sigui el que hagi de ser. Jo no m'oposo a les circumstàncies. ■

Tant ella com la de 'Permagel' són heroïnes en un sentit: que no jutgen i, en canvi, pateixen el judici dels altres

Jo estic tranquil·la i la novel·la ja farà el seu camí. Que sigui el que hagi de ser

Un informe alerta de fa una setmana el govern espanyol d'una mortalitat catastròfica si manté les mesures actuals

Covid-19 L'estudi d'una desena d'experts indica que es podria passar de 200.000 possibles morts a 20.000 si demà s'endurissin les mesures de confinament

JOSEP CASULLERAS NUALART

Passen els dies i les setmanes i el govern espanyol no pensa endurir les mesures de confinament per a evitar la propagació exponencial de la Covid-19. I això malgrat tenir a les mans, d'ençà del divendres 20 de març, un informe a què ha tingut accés VilaWeb que alerta de les greus conseqüències de mantenir les mesures actuals i no anar més enllà. És un informe elaborat per una desena d'investigadors de prestigi que indica que, si no s'endureixen les mesures, a l'estat espanyol hi pot arribar a haver dos-cents mil morts per causa de la Covid-19 i un col·lapse del sistema sanitari que duri tres mesos.

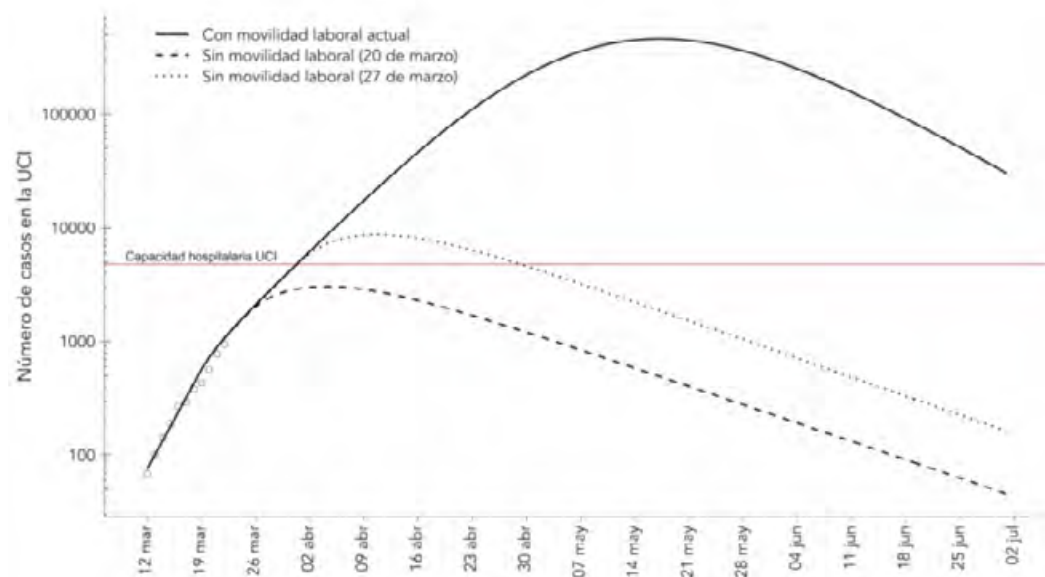
L'informe ha estat elaborat per personal investigador de diverses disciplines, totes vinculades a la prevenció i la lluita contra l'epidèmia, i sol·licitat el dijous 19 de març directament per Fernando Simón, director del Centre de Coordinació d'Alertes i Emergències Sanitàries del govern espanyol. El ministeri, doncs, disposa de fa gairebé una setmana de les previsions d'aquest model, però fins ara l'executiu de Pedro Sánchez no ha pres cap decisió que vagi en la línia d'això que demanen els experts. Ans al contrari, perquè el president espanyol va comparèixer disabte sense anunciar cap nova mesura i aquesta setmana el congrés espanyol ha aprovat d'allargar l'estat d'alarma sense que s'hi hagi inclòs cap nova mesura que ajudi a enfortir el confinament.

Els autors del report formen part del centenar d'acadèmics que va subscriure la carta adreçada al govern espanyol perquè prengué mesures immediates de confinament total; és a dir, perquè endurís les restriccions, com ara l'aïllament dels territoris més afectats per la propagació del coronavirus 2019 i adoptés les mesures adequades per a aturar la mobilitat laboral no relacionada amb els serveis essencials. L'estudi d'aquests experts enviat al govern espanyol, a què ha tingut accés VilaWeb, ofereix un model que preveu l'impacte en morts i la incidència en la saturació del sistema sanitari si es mantenen les mesures de contenció actuals. També fa pronòstics molt menys pessimistes en el cas que hi hagués un enduriment d'aquestes mesures: es reduiria notablement l'impacte de l'epidèmia tant en el sistema sanitari i la capacitat de les UCI com en la quantitat de morts que hi podria haver.

Així doncs, aquest model preveu tres situacions, tenint en compte una taxa de letalitat de la Covid-19 del 2% i d'un 46% dels casos crítics. La primera situació descrita seria l'equivalent a l'actual, amb una mobilitat restringida però mantenint la mobilitat laboral; això duria a una saturació del sistema sanitari a final d'aquesta setmana que s'allargaria durant vuitanta dies, amb una previsió aproximada de dos-cents mil morts causats per la Covid-19. A més –afegeix l'informe–, caldria considerar les morts per desatenció de pacients de Covid-19 no crítics i de pacients en estat crític per

Lliteres preparades a la Fira de Barcelona per a les persones sense llar. ALBERT SALAMÉ

unes altres malalties, com ara els infarts o els ictus, a més de tots els casos que necessitarien una assistència urgent i que no la podrien tenir per la situació de col·lapse.

La segona situació dibuixa una línia de l'epidèmia que evitaria la saturació dels hospitals. Per això, segons aquests investigadors, hauria calgut que el 20 de març (la data que el govern espanyol va rebre aquest informe) s'haguessin aplicat les mesures de restricció de mobilitat en tot l'àmbit laboral tret dels serveis essencials. En aquest cas, segons el model esmentat, el pronòstic de víctimes mortals arribaria a 8.000 a tot l'estat espanyol.

Segons la tercera possibilitat, si les mesures de confinament total es prenguessin una setmana més tard de la tramesa de l'informe, és a dir, aquest divendres, 27 de març, no es podria evitar el col·lapse del sistema sanitari, que duraria aproximadament un mes, però no pas tres. I implicaria la mort directa per

causa de la Covid-19 de més de 20.000 pacients a tot l'estat espanyol.

El govern espanyol tenia aquest informe d'ençà de divendres. Però en té més, que poden diferir d'aquestes previsions. Tot amb tot, l'executiu de Pedro Sánchez no ha aplicat cap mesura més restrictiva de confinament, tal com fa dies que li exigeixen el president Quim Torra i alguns altres presidents autonòmics. L'endemà passat de la petició de Simón de l'informe a aquest grup d'experts, es feia pública la carta dels setanta científics de tot l'estat espanyol demanant mesures més dràstiques per a evitar una situació encara més desastrosa; dissabte al vespre compareixia el president espanyol, Pedro Sánchez, durant una hora en un missatge televisat en directe sense anunciar cap més mesura. I l'endemà, diumenge, a la reunió telemàtica amb els presidents autonòmics, va sentir més d'una vegada que li exigien d'endurir

les restriccions de mobilitat. Encara més: aquesta setmana el consell de ministres, primer, i el congrés espanyol després han aprovat d'allargar l'estat d'alarma fins al 11 d'abril. Però aquest tràmit tampoc no ha estat aprofitat pel govern espanyol ni pels partits que li donen suport per a fer cas d'aquest estudi ni de totes aquestes peticions per a endurir les mesures de confinament.

El govern Sánchez treballa amb uns altres models de previsió de l'evolució de l'epidèmia, però fins ara no els ha fets mai públics ni els ha detallats. El propòsit de Simón i el seu equip era de disposar d'un altre model per a poder contrastar les dades de què disposaven. VilaWeb s'ha posat en contacte amb el Ministeri de Sanitat espanyol per a saber quin cabal pensaven fer de les previsions d'aquest informe, i la resposta ha estat que en aquesta crisi van valorant models desenvolupats per diversos grups d'investigació.

L'informe intern de Salut fa una projecció a Catalunya

Les dades que projecta aquest informe sobre l'impacte en el sistema sanitari i en morts de l'extensió de la Covid-19 tenen ara mateix un valor estadístic, i poden diferir segons l'evolució que vagi tenint l'epidèmia aquests dies vinents. L'estudi aporta unes dades globals a tot l'estat espanyol i no les diferencia per comunitats autònomes. En canvi, sí que hi ha una previsió de l'evolució de l'epidèmia a Catalunya en l'informe del Departament de Salut que ha avançat avui VilaWeb, que conclou que el manteniment de les mesures de confinament actuals pot menar a dues situacions, segons l'efecte que tinguin les restriccions. D'una banda, en el cas Catalunya segueixi el ritme d'Itàlia, el pic de l'epidèmia s'assoliria el 28 d'abril, amb 121.734 casos actius de Covid-19 i una previsió de 13.000 persones mortes, tenint en compte que la taxa de mortalitat no superi el 3,4%. Segons la segona situació que dibuixa aquest report de Salut, les mesures de confinament activades fins ara tindrien efecte i s'arribaria al pic de l'epidèmia el 24 d'abril, amb uns 70.000 casos actius i 7.600 morts. Aquest informe, de circulació i ús intern del Departament de Salut, deixa ben clar també que els resultats d'aquest model es troben fortament condicionats per l'evolució d'aquests dies vinents i que, per tant, poden variar molt depenent dels canvis que hi hagi en els paràmetres analitzats. ■

El confinament es pot allargar fins al juny, segons un informe del Departament de Salut

Covid-19 Segons el document, al qual ha accedit VilaWeb, el pic de contagis al Principat serà a final d'abril

JOSEP CASULLERAS, JOSEP REXACH, ROGER GRAELLS, ODEI A.-ETXEARTE

Un informe elaborat pel comitè de seguiment de la crisi del coronavirus per al Departament de Salut de la Generalitat preveu que el pic de contagis de la Covid-19 al Principat arribarà entre el 24 i el 28 d'abril, cosa que implicarà que el confinament s'allargui fins al mes de juny. El document insisteix que una volta es doblegui la corba, a l'abril, encara caldrà mantenir les mesures de contenció per evitar que hi hagi una segona onada de contagis.

L'informe, al qual ha tingut accés VilaWeb, està pensat perquè tingui una circulació molt restringida i té data d'ahir, 24 de març, a les 10.30. Aquest document preveu que a partir del cap de setmana vinent començarà a notar-se els efectes del confinament i que això alenteixi l'augment del nombre de casos. Si fos així, es preveu que el pic arribarà cap al 24 d'abril. En canvi, si amb les mesures que s'han pres fins ara no n'hi ha prou i Catalunya segueix el ritme d'Itàlia, es pot endarrerir al dia 28. Això es traduiria també en un creixement més accelerat dels contagis.

Personal sanitari aplaudeix a les vuit del vespre. ALBERT SALAMÉ

Tanmateix, el document adverteix clarament que els resultats són 'fortament condicionats per l'evolució dels pròxims dies', que seran clau per a aturar l'expansió de la pandèmia.

VilaWeb sap que aquest report es fonamenta en les dades actuals, però sense preveure les conseqüències de les possibles mesures que el govern de la Generalitat vol que s'apliquin immediatament. Aquestes mesures inclouen el cessament de to-

ta activitat no essencial i un confinament total, l'extensió de les proves a tanta gent com sigui possible i el reforç del sistema sanitari i la protecció dels professionals; això vol dir adquirir el material que calgui, sense haver de passar obligatòriament pel filtre del govern espanyol.

El document també diu que Catalunya té ara mateix 878 llits d'UCI repartits per tots els hospitals i centres mèdics del territori, 686 dels quals són ocupats per malalts de

Covid-19. Això vol dir que un 76% de les places destinades a malalts crítics ja han estat ocupades. L'estudi preveu que al juliol s'arribi a una xifra total de casos predits greus de 4.822.

Segons les dades que recull el report, ja hi ha hospitals al límit de la capacitat. Sobre aquesta qüestió, la consellera de Salut, Alba Vergés, va explicar ahir que es treballava per triplicar el nombre d'Unitats de Cures Intensives, tot i que no en va precisar cap xifra exacta. ■

ENRIC MORERA

‘Les falles ens van reduir la capacitat de reacció i van dilatar decisions’

El president de les Corts Valencianes analitza la situació arran de la crisi del coronavirus 2019 al País Valencià i fa autocrítica

PERE MARTÍ

Enric Morera (Oliva, 1964) és el president de les Corts Valencianes i un dels principals dirigents polítics del sobiranisme valencià. Presideix el Bloc Nacionalista i és coportaveu de Compromís. Les Corts han hagut de suspendre les activitats per la crisi del coronavirus 2019 i en aquesta entrevista analitza les conseqüències que això té al País Valencià, la reacció del govern de Botànic i també fa autocrítica, perquè considera que totes les autoritats, entre les quals s'inclou, haurien d'haver reaccionat abans a l'amenaça de la pandèmia.

— Les Corts, tancades.

— Les Corts no estan tancades. Hem suspès el període de sessions, i la diputació permanent es pot reunir quan calga, d'acord amb el període d'excepcionalitat en què ens trobem.

— Trigaran a tornar a obrir.

— Reprendrem l'activitat tan aviat com es puga, però sempre d'acord amb allò que decideixen totes les institucions. Però no anirem més de pressa perquè ens ho demanen ara els qui ens criticaven per voler suspendre un partit de futbol o les falles.

— A qui us referiu?

— No vull posar noms, perquè és temps d'anar tots a l'una, de cooperar, de prioritzar l'efectivitat perquè això serà llarg. Després de la crisi sanitària hi haurà una crisi econòmica i ara cal la col·laboració de totes les autoritats i dels poders públics. Res no serà igual. Hem d'eixir d'aquesta crisi amb un món més humà i més conscient de la necessitat que cal reforçar els serveis públics per a tothom.

— El president Puig ha tirat pel dret i ha enviat dos avions a la Xina per comprar material sanitari.

— La necessitat de proveir de material sanitari els hospitals per evitar el contagi és una prioritat de qualsevol govern. És un deure dels governants. Jo mateix també he gestionat aportacions de

Com a govern, farem allò que calga perquè la sanitat valenciana no quede desproveïda

Els populismes emergents a Europa intentaran treure rèdit de la crisi i nosaltres, des del parlament, hem de contribuir que això no passe

materials d'empresaris valencians que tenen la seu a la Xina. Com a govern, farem allò que calga perquè la sanitat valenciana no quede desproveïda, i aquest material serà distribuït solidàriament.

—Però el govern espanyol ha recentralitzat les competències de Sanitat i qui distribueix és el ministeri.

—No conec els detalls de la centralització. Em sembla bé evitar situacions d'acaparament per part de privats que puguen sorgir i entenc també que cal ser solidari, sense perjudicar les prioritats que hi haja en cada moment.

—No volem polèmiques amb el govern espanyol.

—La gestió de la crisi que fa el govern espanyol és millorable. Tota gestió té encerts i errors, però ara és el moment de fer pinya i les propostes de millora s'han de fer quan toca i en els llocs que toca. En una situació d'emergència s'ha de ser molt prudent. És evident que hi ha coses a millorar però és el moment de fer pinya.

—No van fer pinya aquells ciutadans de fora del País Valencià que el primer cap de setmana de confinament van anar a les platges valencianes.

—Allò va ser una irresponsabilitat. L'arribada de gent de fora per passar el cap de setmana a la platja ha contribuït a propagar la malaltia. Hi va haver una actitud molt irresponsable per part d'aquesta gent, que en llocs com Gandia van arribar a col·lapsar la sanitat.

—Anem tard?

—Som en un moment greu i no es prenen les mesures contundents que s'haurien de prendre. Com més tardem a prendre-les, més dràstiques hauran de ser i més trigarem a eradicar la crisi sanitària. Ens juguem la temporada d'estiu, que és molt important per a l'economia valenciana. Si volem salvar-la, hem d'adoptar mesures més estrictes de confinament.

—El president Torra ho ha demanat i ha rebut moltes crítiques.

—Hi ha moltes regions europees, com la Llombardia i Baviera, que ho han fet, i hi ha molts experts que ho recomanen. A aquest criteri es podria aplicar a l'estat espanyol. Tot i que no tinc prou elements, no sé per què no s'ha fet a Madrid, si era el principal focus de la pandèmia. Ara ja han sortit altres presidents autonòmics, com el de Múrcia, que també demanen el confinament. No hem de fer és política sinó buscar el millor per als ciutadans.

—Va costar molt, suspendre les falles?

—Va costar, tot i que s'ha demostrat que va ser la decisió correcta. Però vam trigar a reaccionar, per por de la resposta de la gent. Com que ja s'havia fet la crida i havien començat les *mascletaes*, no vam tenir prou visió de què ens venia al damunt. Les falles ens van reduir la capacitat de reacció i van dilatar decisions que s'havien d'haver pres abans. Naturalment no era fàcil, però el debat sobre la suspensió es va allargar massa. Finalment, totes les institucions vam prendre la decisió correcta, que era suspendre-les. Dues setmanes després, ens trobem que la gent que va criticar-ho ara ens dona la raó. Són els mateixos que deien que no passava res perquè els seguidors del València anessen a Milà a veure un partit de futbol. Per sort, hi ha hagut responsabilitat institucional.

—El debat ara és entre la salut o l'economia.

—Primer, la salut. Sempre, primer, les persones. Els governs han d'atendre primer la salut dels seus ciutadans, que no falten mitjans i que ningú es quede sense atenció. I després, ja arreglarem l'economia, si cal amb mesures en l'àmbit de la Unió Europea. Ara som en un moment d'urgència, però quan haja passat, quan reobrim els parlaments, haurem de buscar solucions inclusives, socialment i econòmicament justes, perquè si no, tenim el risc de derivar cap a l'autoritarisme. Els populismes emergents a Europa intentaran treure rèdit de la crisi i nosaltres, des del parlament, hem de contribuir que això no passe. ■

MARTA SIBINA

‘Gent morint sola. Suposo que em tocarà de viure—ho els dies vinents’

Entrevista a la infermera en actiu, ex-diputada del congrés espanyol

TWITTER

ANDREU BARNILS

Marta Sibina (1973) fa vint-i-cinc anys que és infermera. La seva denúncia de les retallades a la sanitat viscuda des de dins la va plasmar en un llibre i una revista juntament amb la seva parella, Albano-Dante Fachin, cosa que va fer que els comuns la fi-

txessin. Sibina fou elegida diputada a Madrid, però els va acabar deixant, decebuda amb les seves polítiques. Actualment, aquesta filla de Breda treballa d'infermera a l'Hospital de Granollers i s'encarrega del portal de notícies Octuvre. En aquesta entrevista explica com viu aquests dies de

Covid-19 a la primera línia, i com es va polititzar dins un hospital.

—Com esteu les infermeres?

—Estem preocupades. No arriba subministrament. No tenim prou màscares i això angosta molt. I no som ni al pic. No ens sentim protegides. Hi ha companyes

*Les infermeres no
tenim prou màscares
i això angosta molt*

*No han escoltat en
absolut la comunitat
científica*

que han de fer servir la mateixa màscara tres dies seguits, perquè no n'arriben de noves. La por que tinc és que arribi un dia que si no arriba material ja no el llencem. En tindrem una que haurem d'anar netejant.

—On treballem, exactament?

—Sóc infermera de quiròfan a l'Hospital de Granollers, però s'ha suspès tota la cirurgia programada i ara és tot urgències. Abans-d'ahir vaig fer guàrdia i vam operar una persona sospitosa de Covid-19. Aquí és on sóc ara. Però no es descarta que passem a UCI, que és on falten mans. Per això ens van formant.

—Com sabeu que un pacient és positiu o no?

—Aquesta pregunta mare dels ous. Com sé que el sospitós és positiu o no? En molts casos, no ho sé. Ni a la persona li fan el test, ni a mi em fan test. Podem haver tingut contacte directe amb positiu, però no ho sabem. Estem així, tu. Jo no tinc símptomes. Tot i que estic molt mentalitzada de contagiar-me, perquè tal com van les coses em pot acabar passant. Jo i moltes meves companyes ho tenim assumit. No ens fan testos a nosaltres, no en fan a molts pacients. Mira si és bàsic.

—Respiradors sí que sembla que en fabriquen.

—És un alleujament saber que en fabricaran cada dia. Però el problema continuaran essent les màscares, els guants i el personal que sàpiga fer anar el respirador. El respirador és una cosa delicada.

—Parleu amb el col·lectiu d'infermeres?

—Sí. Vulgues que no, també em situen i parlem sovint. Totes les companyes amb qui parlo, de centres diferents, totes diem el mateix: si us plau, que arribi material per a protegir-nos. Necessitem material per a protegir-nos. És essencial. Hi ha moltes infermeres contagiades que han hagut d'anar a casa. Si el nombre d'infermeres va baixant, no hi haurà mans. Demanem que la gent es quedi

a casa, és clar, i que nosaltres puguem tenir proteccions també. Això diem. I ara Marta Sibina afegeix: és evident que tothom s'ha de quedar a casa i nosaltres hem d'anar protegides, però aquí hi ha gent que la fan anar a treballar o perd la feina. Si no es fa un pla de xoc social i una mesura compensatòria tot això és inviable. No pots dir 'vencermos unidos el virus y quédate en casa' i ahora no aplicar mesures reals. Vaig veure Pedro Sánchez dient que hem d'estar preparats emocionalment. Home, escolta, tu no fas res perquè el contagi no s'aturi. Mesures de protecció social, ara mateix. És obvi.

—Com la veieu, la gestió del PSOE?

—Pedro Sánchez va agafar el comandament, va fer sortir aquells quatre com si fossin quatre ninots, i van dir que tot el material que arribés s'enviaria a Madrid, i des d'allà es redistribuiria equitativament per tot el territori. Em sembla anar enrere. En aquest moment s'ha de ser molt ràpid prenent decisions. És absurd que hi hagi una centralització. Un avió amb màscares que arriba a Barcelona l'han de portar a Madrid? Crec que el model és arcaic.

—Ara deveu pensar: sort que vaig plan-
tar els comuns.

—Home, fotria molta canya. Pensa que jo era portaveu a la comissió de Sanitat. I no vaig callar en cap moment. Ja els vaig deixar quan vaig veure que incomplien les promeses i els projectes. Però evidentment si encara fos del grup confederal (que llavors es deia 'confederal') no diria: 'Ai, quins discursos tan bonics que fa el Sánchez', com veig que piulen alguns. Bonics? Però si no van fer ni cas de quan s'havia de confinar. Un panorama com el d'Itàlia no es podia preveure? Seriosament. Tan curts, són? Espanya és la gran pàtria intocable on no passa res? No fotem. No han escoltat en absolut la comunitat científica; i que no em vinguin a dir que han pres les mesures més extremes d'Europa. Per favor! Però si fa quatre dies els TGV anaven plens, quan Madrid era el focus. Fa setmanes que es veia. I quan

es va veure que el contagi també era a Catalunya, no s'ha tancat Catalunya? O el País Basc? Hòstia! És que es veu molt clar als mapes. Que no es veu que hi ha més piquets vermells a Madrid que enlloc més? Què fem? No entenc res! Què esperen? Estem pitjor que a Itàlia!

—Ara ja diuen que les infermeres sou les úniques que acompanyeu els morts. La gent es mor sense familiars al costat.

—Gent morint sola. Suposo que em tocarà viure-ho els dies vinents, quan entrem en el col·lapse sanitari. Cosa que no dubto que pugui passar. Més aviat, hi anem de cara. Ara ja som molt al límit. Hi ha companyes que ho expliquen: la gent morint-se i familiars que no poden anar-los a veure. Funerals, tampoc no els deixen fer. És increïble, tot això.

—Vós us polititzeu dins l'hospital?

—Ho lligo amb el 15-M i les retallades sanitàries, que va coincidir que un dels meus fills, en Pau, va emmalaltir molt greument. Va estar a punt de morir. I és quan vaig dir que aquesta sanitat que tenim, que ha salvat el meu fill de nou anys, no pot ser que ens la retallin. I allà defenso amb dents i ungles la sanitat pública. M'indigno quan veig que retallen una cosa essencial, com els CAP de Breda i de la Selva. M'implico aquí.

—En Pau se'n va sortir, doncs.

—Sí. I això que a Sant Joan tothom deia que o venia un miracle o res. Jo vaig estar tres dies amb l'ai al cor. Cinc vegades al quiròfan de neurocirurgia. A mi em deien que era bastant improbable que se'n sortís, i en cas que se'n sortís, que em mentalitzés que el nen seria sord, cec, o no caminaria. La meningitis l'havia infectat molt. Ara sempre fem broma amb en Pau: la meningitis li va acabar de tocar els racons del cervell per fer-lo més especial i intel·ligent. Ara surt la mare, eh. Però cap seqüela. Ni cec, ni sord, ni res. A casa ho recordem dia sí, dia també. A casa en parlem, aquests dies. Ell precisament n'és molt conscient. 'Molt coronavirus, sí, però les retallades què?', va dient.

TWITTER

—Retallades que van començar el tripartit.

—Les retallades, i la gestió sanitària d'aquest despropòsit és sociovergència. On es comença a coure, i ocultar partides, la cuina de tot plegat, és sociovergència nua i crua. Aquests dies hi penso. Aquí arriba la Covid-19 quan la sanitat ja estava molt tocada arran de les retallades. A Alemanya, per exemple, la proporció d'infermera per habitant és molt alta. Tot això es nota, aquests dies. O la quantitat de tests que fan ells, i nosaltres no. Aquí la Covid-19 arriba quan teníem llistes d'espera per a operacions importants (pròtesis de genolls, de malucs), menys importants però molt molestes (cataractes, galindons), proves diagnòstiques (càncer). Ara donarem la culpa de tot a la Covid-19. Però no.

—Teniu el pare i la mare vius?

—Sí. I confinats absolutament. No surten ni a treure la brossa. Quan se'ls acaba alguna cosa els la donem per la finestra. Mon pare està molt delicat de salut, amb patologia cardíaca i vascular. Ma mare, setanta-cinc anys, plena de força, però si surt i ho agafa ella, ell ho pot agafar. Ma mare frega amb lleixiu tot el dia. Molt angoixada.

—Ser infermera us ve de família?

—No. Cap metge ni infermera. Jo de molt petita recordo tenir les nines plenes de venes, tiretes i mercromina. Jo sempre deia que volia tenir cura de la gent. I quan vaig acabar COU només vaig fer la pre-inscripció a escoles d'infermeria. No pensava en res més. Les vuit caselles, totes per a infermeria. I sóc aquí.

FERRAN BUSQUETS

‘Si a l’allotjament de la Fira de Barcelona hi ha una infecció, serà un desastre’

Entrevista al director de la fundació Arrels sobre les persones sense sostre durant l'estat d'alarma pel coronavirus 2019

ARNAU LLEONART FERNÀNDEZ

Des d'avui, la Fira de Barcelona allotja persones sense llar perquè passin sota cobert el confinament per la pandèmia del coronavirus 2019. L'ajuntament, la Creu Roja i l'exèrcit espanyol han preparat el pavelló 7, un espai de 6.000 metres quadrats, per allotjar-hi mil persones. De moment, ofereixen 225 places, que s'han d'afegir a les 160 que s'han obert a l'Espai Pere Calafell, l'alberg Dos de Maig i un dispositiu de Serveis Socials de Sant Joan de Déu. Aquest macroallotjament ha despertat l'escepticisme d'entitats que ajuden persones que dormen al carrer, com la fundació Arrels, que dubta de la idoneïtat d'encabir dos centenars de persones en un mateix espai, tenint en compte que les autoritats sanitàries demanen, justament, d'augmentar la distància social entre persones per evitar els contagis. Ferran Busquets, director de la fundació Arrels des del 2012, atén VilaWeb per valorar aquesta situació d'excepcionalitat, que encara és molt més crua per a les persones sense sostre. Sense casa, exposats a la malaltia i perseguits per l'ordre de confinament.

— Com viuen l'estat d'alarma pel coronavirus les persones sense sostre?

— Tenen un doble problema. Per una banda, són població de risc perquè tenen la salut molt deteriorada. Una persona que ha viscut al carrer viurà, de mitjana, vint anys menys que el conjunt de la població. El 30% de les persones que dormen al carrer tenen una malaltia crònica. De fetge, de cor, de ronyó, de pulmó... Després, com que no tenen casa, no es poden confinar enlloc ni complir les recomanacions higièniques de les autoritats.

— Com se suposa que s'han de confinar si no tenen casa?

— Aquest és el drama. Quan hi ha una vulneració de drets, com el dret a l'habitatge, es desencadena la vulneració d'altres drets. No tens llar, i això et

Una persona que ha viscut al carrer viurà, de mitjana, vint anys menys que el conjunt de la població

Ens preocupa que si ara s'habiliten espais per a persones sense llar, es reforci l'excusa que no poden ser al carrer i els obliguin a anar-hi

vulnera el dret a la salut, que es deteriora amb el temps. Tampoc no tens el dret a la seguretat, pateixes moltes agressions. Ets en una situació de desemparament total, i quan arriba una crisi com aquesta encara es fa més gran. No tenen cap opció de sortir-se'n.

—No s'ha previst cap supòsit per a les condicions d'aquestes persones?

—No hem vist res en aquest sentit. Ens preocupa que si ara s'habiliten espais per a persones sense llar, es reforci l'excusa que no poden ser al carrer i els forcin a anar-hi. En realitat, no és un lloc on anar. Creu Roja va penjar unes fotografies de l'espai que han habilitat a la Fira de Barcelona, són impressionants. No sé com es podrà gestionar això. Si hi va gent, fantàstic, però hi ha un gran gruix de persones que segur que no hi aniran, per diferents motius. Perquè serà un espai massificat que se'ls farà molt gran, perquè no es podran desplaçar, perquè per algunes persones la zona on són és casa seva... La dificultat és molt gran.

—L'allotjament de la Fira de Barcelona tindrà una capacitat màxima de mil persones, encara que en un començament oferirà 225 places, que s'afegeix als allotjaments municipals ja existents. N'hi ha prou per a totes les persones sense sostre de la ciutat?

—Entenem l'esforç que es fa i podem fer-ne alguna valoració positiva. A les fotografies es pot veure que són espais massificats, ja veurem com es gestionen. Si pensem en metres quadrats, probablement sí que hi cabria tothom, posats com si fos una granja, però parlem de persones. No creiem que obrir un gran espai massificat sigui cap solució, serà un problema. Nosaltres proposem obrir petits espais arreu de la ciutat. Tenim informació d'una persona de Madrid que ens explica que la gestió d'aquests espais no és gens fàcil. Hi ha conflictes i la gent dorm una al costat de l'altra. Si hi ha una infecció, serà un desastre.

—Se suposa que és una mesura per a evitar els contagis, però en compte de

mantenir el distanciament social volen agrupar-hi moltes persones.

—Quin és l'objectiu: ajudar les persones sense llar o només que estiguin confinades? S'ha muntat perquè volem que tothom estigui confinat, i com que hi ha un grup de gent que no té on anar, els muntem un lloc. No ho fan perquè hi hagi molta gent dormint al carrer, perquè si no, s'hauria fet abans. És una necessitat que ara es cobreix perquè ens interessa que els ciutadans estiguin coberts. El dia que això s'acabi els diran 'gràcies per tot, a reveure'.

—Se sap si en aquests allotjaments per a persones sense llar hi podran accedir animals de companyia, que en molts casos són els únics que s'estan amb ells?

—No ho sabem, però és força probable que no. M'estranyaria que hi poguessin entrar, però no en tenim gaire informació.

—Un altre problema és que si et confines sota un sostre no en pots sortir si no és per a les excepcions previstes pel decret del govern espanyol. Què passa amb els casos de drogodependències?

—Aquest serà un dels problemes. Serà com a les presons. O passen una absència i la síndrome de dependència o bé els deixen sortir. Hi haurà gent que s'escapà. És una de les dificultats més grans, tret que s'aprofitei l'espai per a fer alguna mena de desintoxicació. A nosaltres no ens ha arribat absolutament res de tot plegat.

—Ara mateix, si no tens símptomes greus, els hospitals et diuen que et quedis a casa. Què passa si una persona té la malaltia però no pot quedar-se a cap casa?

—Algú que dorm al carrer tindrà més problemes que un altre ciutadà, que pot anar de tant en tant al CAP i li poden fer un seguiment telefònic. No sabem què passarà amb ells. Qualsevol situació difícil per a un ciutadà que no s'està al carrer ho és més per als qui hi dormen.

—Ara per ara, què passa si un agent de policia es troba algú que viu al carrer i no té on anar?

—Ens ha arribat que s'han aixecat actes a persones que dormien al carrer. En principi, els Mossos d'Esquadra i la Guàrdia Urbana ens van garantir que no hi havia cap instrucció de multar-los i que demanaven als agents que no ho fessin. Ara mirem de repartir certificats que expliquin que dormen al carrer perquè el puguin ensenyar a la policia.

—Us heu trobat casos de conflictes entre aquestes persones i agents que els pressionen perquè es moguin?

—Fins ara no, perquè no s'han obert aquests espais, però és força probable que passi. Com que hi haurà un lloc on confinar-se, pot ser que comencin a perseguir tots aquells que no hi vagin. Hem detectat un increment de gent que es queixa perquè els molesta trobar-se algú al carrer. També ens preocupa l'arribada de l'exèrcit. Amb els cossos de policia treballem, més o menys, la manera com tractar les persones que dormen al carrer. Però no sabem quina reacció tindran els militars. No sabem si l'exèrcit tindrà ordres de confinar tothom tant sí com no.

—Les entitats socials teniu gaires problemes per a treballar durant l'estat d'alarma?

—Hem tingut algunes dificultats perquè la policia ha aturat alguns dels nostres professionals, però ho hem solucionat fent documents acreditatius. Nosaltres som serveis bàsics i, com a tals, podem funcionar. Hem tancat serveis com el taller ocupacional, però mantenim els espais que allotgen 205 persones i intentem garantir que el servei funcioni. Tenim garantit el suport a les persones allotjades i uns serveis molt bàsics per als equipaments higiènics del nostre centre obert. No es pot anar a la sala d'estar, però.

—Els menjadors socials s'han pogut mantenir oberts?

Un home passa davant el cartell de TVBoy que diu 'Vull que et quedis a casa', al carrer del Bisbe de Barcelona. ALBERT SALAMÉ

—Els públics no s'han tancat, però el problema és que reparteixen menjar fred. Menjar cada dia de pícnic es fa complicat. Moltes persones han perdut la referència de llocs on anaven i els ajudaven. Restaurants que els donaven menjar o un cafè calent. Ara tot ha tancat i no saben on anar.

—Als qui demanen almoina com els afecta que no hi hagi ningú al carrer?

—Ho deuen notar, però tampoc no tenen gaires llocs on gastar-ho. Els arribaran menys diners, però se'n sortiran d'alguna altra manera. El carrer et fa desenvolupar una capacitat de supervivència brutal, però tindran moltes més dificultats que abans.

—I psicològicament?

—Malauradament, la gent que és al carrer ja està traumatitzada. Passa que estar més aïllats els fa sentir-se encara més estranys. Veuen que tothom es confina i pateixen per què haurien de fer ells. Ara rumiem si podem fer alguna proposta més concreta per a resoldre això.

Si pensem en metres quadrats, a la Fira de Barcelona hi cabria tothom, posats com si fos una granja, però parlem de persones

JOE BREW

‘Hi haurà moltíssims morts perquè ho fan molt malament’

Entrevista al científic de dades, que critica la manca de transparència del govern espanyol en la crisi de la Covid-19

ORIOL BÀBLER

JOSEP CASULLERAS NUALART

Les projeccions que fa Joe Brew de l'evolució de l'epidèmia de la Covid-19 ens posen en alerta. Permeten d'entendre més bé el potencial infecció del coronavirus i la capacitat d'incidència en la nostra societat. La veu d'aquest científic expert en l'anàlisi de dades, col·laborador de

VilaWeb de fa més d'un any, és crítica i discrepa del discurs més complaent dels responsables actuals de contenir aquesta epidèmia. Brew té experiència com a epidemiòleg en el control de brots infecciosos quan treballava al Departament de Salut de Florida, als EUA, i és un bon coneixedor dels projectes d'eliminació

de la malària. Defuig l'etiqueta d'expert en virus, no és pas viròleg, però la seva expertesa en l'anàlisi ràpida i combinada de dades l'ha dut, enmig d'aquesta crisi sanitària, a assessorar alguns investigadors del nostre país –per exemple, l'equip del doctor Oriol Mitjà–, de l'estat espanyol i de més indrets del món.

Quan parlem dels morts d'ahir no parlem pas d'infeccions d'aquesta setmana, sinó de les que hi va haver abans de l'estat d'alarma

El problema que tenim és el temps que transcorre entre el moment de la infecció i la mort, que és més llarg

Com que els seus pronòstics són més negatius que no els que es fan en les conferències de premsa de governs, el seu punt de vista és més incòmode. Però en aquesta entrevista Brew reclama que hi hagi transparència envers el ciutadà i que s'expliqui què diuen els models amb què treballa el govern espanyol pel que fa a la previsió de contagiats i de morts. Deplora que encara avui el govern de Sánchez no hagi pres unes mesures més dràstiques de confinament i que, per raons polítiques, refusi de confinar territoris com ara Madrid o Catalunya.

— **Les mesures de confinament parcial ja tenen algun efecte?**

— Segur que sí que tenen efecte, o que en tindran. El contagi és un comportament previsible, en el sentit que si la gent no interactua i es veu menys vol dir que hi ha menys oportunitats perquè el virus vagi d'una persona a una altra. Però s'ha de tenir en compte sempre el temps que transcorre entre l'esdeveniment i el resultat. Hom pot estar exposat avui al virus, i trigarà entre set i deu dies a tenir símptomes, però cinc dies més a ser un pacient crític a l'UCI i cinc dies més a estar en estat crític i després morir-se. Per tant, quan parlem dels morts d'ahir no parlem pas d'infeccions d'aquesta setmana, sinó de les que hi va haver abans de l'estat d'alarma. Sobre el nombre de casos, sí que pot tenir un efecte ara, més ràpidament, però s'ha de recordar també que ara mateix no es compten gaire bé els casos, perquè hi ha molta gent que no es diagnostica. Ara, que ha tingut efectes, això segur. El fet de tancar Igualada, que ho trobo una decisió molt encertada, seguríssim que ha salvat gent i ha previngut casos. No sabem exactament quants, perquè no sabem ben bé quants n'hi ha.

— **Oriol Mitjà ens mostrava que la taxa de reproducció del virus ja ha baixat. Què vol dir això?**

— La taxa de reproducció vol dir quanta altra gent pot contagiar una persona infectada de mitjana. Per les dades que tenim, sí que baixa una mica, però s'ha

de recordar que aquestes dades es basen en el nombre de casos. Calculeu la taxa de contagi d'acord amb les dades que tenim, i ni les dades d'ara ni les d'abans no reflecteixen perfectament la realitat epidemiològica. És la metàfora de l'iceberg; hi ha els casos clínics, i ho calculem tot a partir d'aquests casos, però després, per sota, hi ha la realitat. A més, aquestes mesures fan que la gent vagi més al metge, que hi hagi més o menys probabilitats que sigui diagnosticada? No ho sé pas... Si ara tens tos, aniràs als serveis sanitaris col·lapsats? Potser diràs que val més quedar-se a casa. I encara més: des de fa uns quants dies no es fa el test del coronavirus ni tan sols a tots els que són simptomàtics. Si és així, és clar que el nombre de casos sembla que ni pugi tant. I no dic que sigui cap manipulació, ja sé que és una manca de capacitat sanitària. Però quan comparem la taxa de contagis d'aquí amb la dels països on fan el test fins i tot als asintomàtics que han estat en contacte amb un infectat, aquestes dues taxes no són comparables, perquè el denominador és radicalment diferent.

— **El nombre de casos de l'UCI o de morts sí que és més comparable.**

— El nombre de morts és el que presenta menys biaix, però el problema que tenim és el temps que transcorre entre el moment de la infecció i la mort, que és més llarg. Els casos tenen l'avantatge que van més de pressa, que podem detectar-los més ràpidament. Si tanques Igualada, set dies després ja pots començar a mesurar l'efecte a Santa Coloma de Queralt, on visc jo, que és al costat. Però el nombre de morts reflecteix l'estat del brot fa unes quantes setmanes, potser tres setmanes. I el fet que ara hi hagi tants morts, per exemple a Madrid, vol dir que allà hi havia moltíssima infectivitat fa dues o tres setmanes, que hi havia molt contagi. No sabem fins a quin punt és útil aquesta dada ara, perquè no sabem si ara hi ha gaire contagi.

— **Fa tres setmanes, quan hi havia aquesta alta infectivitat, el missatge de**

Són mesures de control que funcionen: separen els infectats dels infectables. Reconèixer aquesta obvietat científica no hauria de dependre de la teva visió geopolítica

ORIOI BÀBLER

les autoritats no ho feia pensar. Podem parlar d'una negligència?

—Després d'això crec que s'haurà de fer una gran feina retrospectiva per dir exactament què sabíem, quan ho sabíem, què es va fer i què es va fer malament. Perquè ara mateix ningú no pot dir que ho hagi fet bé. Ara, si parlem de fa tres setmanes, de final de febrer i començament de març, ja hi havia veus que deien que això era molt seriós i que s'havia d'actuar immediatament. Com deia per exemple Oriol Mitjà. N'hi havia que deien que semblava que no calia. En vista d'aquesta ambigüitat seria interessant de fer una anàlisi profunda que jo ara no sabia fer.

—Ens deien que la quantitat de casos detectats era controlada, però veient les dades d'ara sembla que el virus ja s'havia estès entre nosaltres abans i tot.

—Probablement sí que era així. I a Washington han fet uns estudis genètics en què han comprovat que al desembre ja hi tenien casos.

—I s'identificaven com a pneumònies o refredats o gripes...

—Sí. Seguríssim que va arribar abans, sí. És la dificultat de la Covid-19, que molta gent és asimptomàtica o té símptomes molt lleus, que d'una banda és bo, perquè vol dir que sobreviuen sense problemes, però d'una altra banda és molt dolent, perquè vol dir que és molt difícil de controlar, i més en una malaltia amb una taxa d'infectivitat tan alta. Per a detectar-ho voldria dir que caldria fer un règim de proves proactives, en compte de reactives. Fins ara tots els països del món han reaccionat de manera reactiva, i l'única manera de frenar això, partint de la base que hi ha molta gent asimptomàtica, és ser molt proactiu: és a dir, has d'anar a buscar casos on sembla que no n'hi ha.

—Insisteixo en la possible negligència dels responsables dels governs. Què hi dieu?

—Per a mi és difícil de parlar del final del febrer, perquè jo també seria negligent, tampoc no feia un crit d'alerta. Però una cosa és parlar del 28 de febrer i una altra cosa del 15 de març. Per a mi és bastant clar que hi ha una actitud força

negligent a partir d'aleshores, quan ja s'havia detectat el brot d'Igualada i quan ja hi havia centenars de morts a Madrid. Trobo que les reaccions, molt reactives, del govern espanyol han estat massa lentes. I és una obvietat. Han negat l'existència territorial d'un brot, i això és un insult a la ciència. No voler incloure el concepte de focus, de brot, no admetre l'existència d'aquest concepte és absurd. I no han de ser unes línies geopolítiques, no és que hagin de traçar la línia entre Catalunya i l'Aragó, però sí que has de dibuixar una línia! Penso que dibuixar la línia a la conca d'Òdena va ser una decisió encertada, i hauria estat bé dibuixar més línies. Són mesures de control que funcionen: separen els infectats dels infectables. Reconèixer aquesta obvietat científica no hauria de dependre de la teva visió geopolítica.

—Que el govern espanyol no hagi fet això ens condemna a tots que l'epidèmia sigui molt més llarga de passar?

—Sí. Jo ho diria d'una manera una mica diferent: el confinament territorial és una eina de lluita, una arma, i no fer

servir totes les armes –i em sembla que el govern espanyol no vol aplicar mesures diferents en una determinada zona per raons ideològiques– em sembla un error estratègic. Perquè no fas servir tot l'arsenal que tens. Una arma és la quarantena per als infectats, una altra és la cerca activa de casos, una altra el confinament dels focus del brot... Les epidèmies tenen característiques temporals i geogràfiques, tenen aquests dos factors, i els pots fer servir a favor teu o pots fer com si no existissin.

—**I no haver-ho fet allarga la lluita contra l'epidèmia i la fa més feixuga.**

—És clar! Perquè cada nou contagi avui vol dir que hi haurà més contagis demà. Fins que aquesta R_0 , aquesta taxa d'infectivitat, no baixi d'1, cada nou infectat ara produeix més d'un nou infectat. Tancar Igualada va prevenir infeccions l'endemà, i l'endemà passat més, etcètera. Això no es pot comptar. Mireu si no és el reconeixement implícit d'aquesta obvietat el tancament de totes les fronteres dels estats del món. Tot el món fa servir totes les eines per a lluitar contra això, amb bona fe, amb bona voluntat. I tancar focus d'infectats és una manera de protegir els infectables.

—**Apart el tancament, hi ha la reducció de l'activitat productiva al mínim. El govern espanyol també s'hi resisteix.**

—El fet de permetre els desplaçaments laborals que no siguin essencials és un intent naïf de protegir l'economia. Però en realitat això allarga la crisi, perquè hi haurà més infectats i, per tant, també perjudicarà més l'economia. No només costarà més vides, sinó que perjudicarà més que la gent no pensa l'economia. Ara, potser la raó de permetre que la gent vagi a treballar és que han fet un model dels costos econòmics i han vist que baixarà el PIB... Si fos el cas, que ho expliquin, que no tractin la població com a criatures. I això mateix passa amb el confinament. Si han decidit, amb bona fe, que no es pot tancar Madrid perquè la resta de l'estat dependrà de Madrid per a sobreviure, i pensen que caldrà moure

ORIOl BÀBLER

els polítics o l'exèrcit o el que sigui, que ho expliquin així, però que no facin més el número de dir que ja estem confinats i que què més volen. És una manca de respecte a la gent dir-los que ja estem confinats quan és evident que no. Si hi ha cap justificació per a no fer més, que l'expliquin, però que no surtin a dir que ja ho fan tot.

—**Quina previsió d'evolució de l'epidèmia hi pot haver si el govern espanyol es manté igual?**

—És molt difícil de dir. Hi ha uns quants models que intenten de projectar-ho, i hi ha moltes variables. Però si l'estat o la Generalitat o qualsevol altra autoritat pren les mesures d'acord amb aquests models estaria molt bé que expliquessin amb quins models treballen, quines són les previsions d'aquests models i quins resultats n'esperen obtenir. Què et diuen els models? Et diuen que hi haurà deu mil morts, vint mil o cinquanta mil? Et diuen que la taxa d'infectivitat arribarà a

És una manca de respecte a la gent dir-los que ja estem confinats quan és evident que no

un 50% o un 60% els mesos vinents? El govern britànic ha publicat a internet tota la feina científica que van fent. No dic que ho facin bé tot, o res, però almenys hi ha una transparència. A les conferències de premsa de Madrid parlen de models, però no se sap ben bé quins són.

—Hi ha models difosos per epidemiòlegs que arriben a predir 300.000 morts a l'estat espanyol. És convenient de difondre projeccions d'aquests tan catastrofistes?

—Sí. El cost d'amagar aquesta mena d'informació a la població és mil vegades més gran que el suposat avantatge de protegir la societat de la veritat. És paternalista i autoritari amagar a la societat les veritats que són dures. I té l'efecte secundari que la gent no s'ho pren seriosament. I la gent es pregunta: puc anar a treballar o no? És tan important? Has de dir la veritat, i si el missatge del govern és que això ho superarem i units, d'acord, però al darrere has de reconèixer que hi haurà

centenars de milers de morts. I tots els models que he vist són catastròfics per a tot el món, i hi haurà moltíssims morts perquè ho fan molt malament. I la gent ho ha de saber. No em convenen aquestes idees paternalistes que si diem la veritat potser la gent tindrà pànic. És que la veritat acabarà sortint, i encara serà pitjor i hi haurà més pànic quan vegin que el govern ho sabia de feia un mes i no els n'havia dit res. Els governs perden tota la credibilitat quan amaguen les veritats.

—Això ha passat a Europa? Que ha esclatat de cop perquè els governs no han gosat dir què venia?

—No solament a Europa, ja és a tot el món. No crec que hi hagi excepcions. N'hi ha que ho fan millor que no uns altres, això de donar tota la informació a la població. Crec sincerament en la bona voluntat de tothom, he de pensar que tant Pedro Sánchez com Quim Torra i la gran majoria de dirigents polítics fan allò que creuen que és millor en el moment

que tenen la informació. Però aquesta bona voluntat no excusa la manca de transparència. Sobretot quan es tracta de coses relacionades amb la vida i la mort, la gent ha de saber els criteris amb què prenen les seves decisions. Per això estaria bé de saber qui va fer els models amb què treballen, i què s'espera d'aquí a uns dies.

—I quants contagis hi pot haver actualment. Hi ha un estudi que calcula que el nombre total de casos ara mateix a l'estat espanyol és de més de mig milió. Ho veieu possible?

—Sí, és molt possible. La taxa de reproductivitat de la malaltia és altíssima. I la taxa de mortalitat sembla molt alta, i perquè comencin a arribar els efectes de la immunitat col·lectiva a la malaltia has d'arribar a un 60% d'infectats. No hi haurà un efecte protector envers la resta de la població fins que no s'arribi a aquesta xifra. Suposem que un 60% dels 47 milions d'habitants de l'estat espanyol són uns trenta milions de persones, i la taxa de mortalitat serà més baixa que la que hi ha ara, però un 1% d'aquest volum seria gairebé un milió, i un 0,5%, mig milió... Encara que la taxa de mortalitat baixés per sota de l'1%, parlem de moltes persones.

—Una hipòtesi de contagi tan estès de la població s'hauria de situar a molts mesos vista, no? A un procés més progressiu.

—Sí, però no tenim gaires bones dades sobre el percentatge d'infectats asimptomàtics. I potser només hi ha els 20.000 casos que diuen a les notícies, però potser ja hem arribat als 200.000 contagiats... Si fos així, seria una bona notícia veure que hi ha molta gent a qui no li passa res, però també que ja és impossible de contenir això. Hi comença a haver un consens entre la comunitat científica que la batalla de la contenció i evitar que la població s'infecti bàsicament s'ha perdut. I que ara és una altra batalla, una batalla d'ajornament dels casos en el temps, de protegir els més vulnerables de la infectivitat i arribar a

ORIO BÀBLER

la immunitat col·lectiva d'una manera gestionable. I aquest és un missatge molt difícil de tractar del punt de vista comunicatiu.

—Hi ha un altre factor a tenir en compte, que és el farmacològic. Els tractaments en estudi i en prova poden incidir també en l'evolució de l'epidèmia?

—Sí, això és importantíssim. Si això ajorna els casos, ens serveix no solament per reduir la pressió en el sistema sanitari, que és importantíssim, sinó també per a guanyar més temps per a les solucions farmacèutiques. Com que l'epidèmia és global, tenim tots els científics del món treballant alhora en això, i potser hi haurà un còctel de fàrmacs que podrà augmentar la taxa de supervivència, o reduir la taxa d'infectivitat. Ja parlen de la possibilitat de fer profilaxi de pre-exposició, és a dir, de fer un tractament abans de tenir símptomes o de tenir un positiu, com es fa amb la malària. S'han de cercar solucions d'aquesta mena, i s'hi han de posar tots els recursos. Però igualment s'ha d'actuar suposant que aquestes solucions no arribaran. Seria un error pensar que no passa res, no ens preocupem, perquè hi haurà un tractament o un vaccí. Els vaccins triguen mesos o anys. Per tant, cal fer servir totes les armes de contenció i de control que tenim, que són quarantenes, distanciament social i confinament territorial. Són les úniques que tenim ara.

—Ja que coneixeu de prop les investigacions que es fan, hi ha assaigs de tractaments que comencen a donar resultat, com el que combina la hidroxicloroquina amb un antibiòtic. Ja es comencen a aplicar o es poden aplicar relativament aviat amb èxit?

—Que jo sàpiga no hi ha res que s'apliqui a escala. No hem generat evidència de res prou forta per a justificar la implementació a una gran escala. Hi ha moltes coses optimistes, com la que heu esmentat, però fins i tot els estudis i assaigs clínics més ràpids no donaran resultat fins d'ací a un mes. I serà un mes amb el

creixement de les infeccions que pot ser tan gran que ja parlarem de milions de casos i milers i milers de morts. No sóc pas pessimista amb la via farmacèutica, però què podem fer avui? Us juro que els que es dediquen a l'àmbit farmacèutic hi treballen nit i dia, en això. L'única cosa que podem fer per ajudar-los és donar-los més diners. Però nosaltres, els polítics i la societat, només tenim les eines socials per a lluitar, i seran les úniques que tindrem durant setmanes i, potser, mesos. Tot i ser optimista, els assaigs clínics no donaran resultat per a saber si es poden aplicar a escala fins d'ací a setmanes. I ja pots tenir tractaments molt efectius, però sortim d'Europa i mirem per exemple què passa amb la malària. Es moren centenars de milers de persones cada any, perquè no hi ha capacitat de detectar casos ni tractar-los amb el temps. Això és una emergència mundial, i encara que tinguem un tractament que a l'Hospital Clínic de Barcelona pot anar bé, serà molt difícil de fer-lo arribar al Congo. Per això cal utilitzar les armes que tenim ara, perquè un cas que has previngut avui són cent casos en el futur.

—Si ens trobem en un aplanament de la corba epidemiològica, després caldrà tenir cura que no torni a pujar. Parlem de mesures de confinament que hauran de durar mesos?

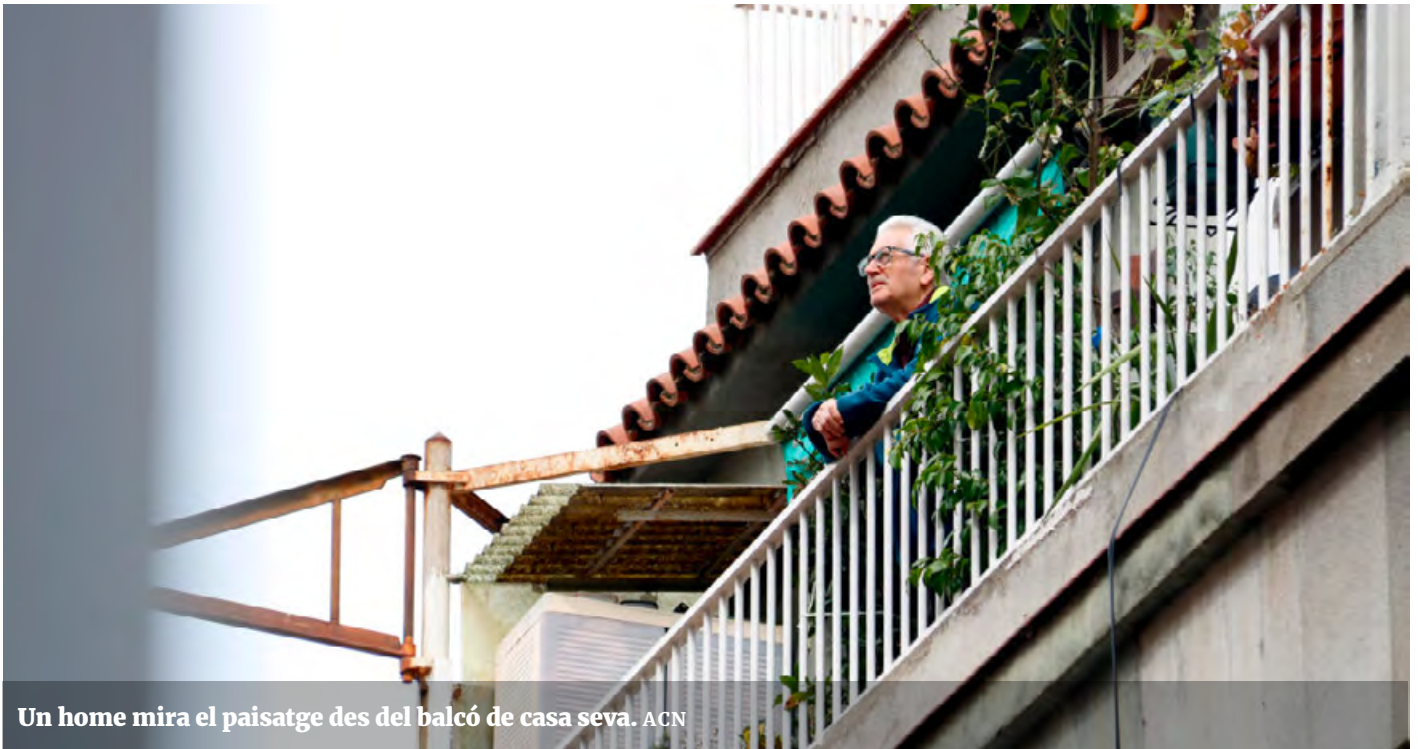
—Jo crec que sí. Això és una qüestió d'estratègia, i per això és important que els governs expliquin quina fan servir. Si l'estratègia és de contenció és una cosa, si és de control i de gestió n'és una altra. Estaria bé que tinguessin el coratge polític de dir a la població quina estratègia tenen. Sé que ara mateix volen aplanar una mica la corba, però d'aquí a unes quantes setmanes què volen fer? La idea és reduir a zero la taxa de casos? O bé tenir un riu constant i gestionable de casos de gent jove que pot sobreviure? Perquè les dues estratègies tenen implicacions molt diferents en relació amb les mesures a prendre. Cal que es puguin fer preguntes, que es puguin fer crítiques.

Si hi ha cap justificació per a no fer més, que l'expliquin, però que no surtin a dir que ja ho fan tot

Els vaccins triguen mesos o anys. Cal fer servir totes les armes de contenció i de control que tenim, que són quarantenes, distanciament social i confinament territorial

Un home mira el paisatge des del balcó de casa seva. ACN

Com afrontar l'angoixa i la por d'un confinament incert?

Covid-19 En parlem amb la psicòloga clínica Teresa Moratalla, la segona setmana de confinament pel coronavirus

ODEI A.-ETXEARTE

El confinament i la quarantena per la Covid-19 es fan més durs com més dies passen. Ningú no estava preparat per a afrontar una situació que capgira les rutines sobtadament i sense avisar. Però afrontar una crisi sanitària com la que vivim amb la perspectiva d'una llarga incertesa ho fa encara més difícil, perquè acumulem el cansament dels dies que ja hem passat tancats o amb els moviments molt restringits, i s'hi afegeix

el desgast dels conflictes de convivència que hagin pogut sorgir, moments d'angoixa i la soledat o el dolor per la pèrdua de persones estimades. Com podem combatre la por, l'ansietat i la solitud de les quarantenes o els confinaments? En parlem amb Teresa Moratalla, psicòloga clínica, membre de la junta directiva del Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya i terapeuta familiar.

1. Deixar-se portar i donar sentit als dies

'No serà fàcil per a ningú', diu Moratalla. 'Quan ens trobem

Com podem combatre la por, l'ansietat i la solitud de les quarantenes o els confinaments?

amb alguna cosa que no podem controlar, que no tenim la possibilitat de fer-hi res perquè no tenim cap capacitat de control, una de les posicions útils és, d'alguna manera, deixar-se portar.' Això vol dir assumir que, com que no podem canviar la situació, hem de mirar de fer coses que ens ajudin a entomar-la. La primera, la més bàsica i repetida durant aquests dies, és construir una nova rutina. És un dels consells que el col·legi de psicòlegs ja recomanava a la guia que van publicar amb recomanacions de gestió psicològica durant quarantenes

per a malalties infeccioses. 'Es tracta de mirar d'estructurar algunes rutines que ens ajudin a reequilibrar, a donar un sentit a tot aquest confinament', diu Moratalla. Els qui poden treballar des de casa ja tenen una part de la jornada estructurada. Per a la resta, és important 'no quedar-se apàtics sense fer res, sinó introduir-hi petites rutines' que incloguin coses que ens agrada fer. Aquestes rutines amb valor afegit poden ser activitats com ara l'esport, reservar estones per a llegir, jugar amb els nens, dedicar temps a cuinar o consumir l'oferta cultural en xarxa que ofereixen museus i teatres.

2. No planificar a mitjà termini

El govern espanyol preveu que l'estat d'alarma s'allar-

gui fins a l'11 d'abril, però ignorem quants dies durarà el confinament en total, quan podrem tornar a la normalitat i quins efectes tindran en la nostra vida els canvis socials i econòmics que originarà la crisi del coronavirus. Per això Moratalla recomana de no fer plans a mitjà termini i pensar jornada a jornada. 'Estem en una realitat molt canviant i no sabem cap on anirem. Hem de mirar què es presenta avui. No sabem si això durarà un mes o dos. Hem d'anar vivint el dia a dia. No podem fer projeccions perquè no tenim aquesta certesa', aconsella.

3. Mantenir la comunicació

'Encaixar-ho tot millor també té a veure amb la comunicació. Per sort, tenim mitjans que ens permeten d'estar força connectats amb

l'actualitat, amb els amics, familiars, companys... És bo de mantenir aquesta comunicació', segons Moratalla. Parlar per telèfon, fer videoconferències amb qualsevol aplicació o plataforma ajuda a passar més bé el temps, a compartir els neguits i a afrontar més bé les situacions adverses. No s'han d'amagar els dubtes ni les inquietuds per no voler preocupar l'altre. 'Això fa que t'aïllis i que ho passis pitjor, quan l'altre pensa igual que tu.'

4. Evitar la sobreinformació i les notícies falses

Moratalla creu que és molt important de mantenir-se informat. 'No estem en una situació estàtica, sinó de moviment', diu, i hem de saber què podem fer i què no com a ciutadans, saber cada dia

què passa i en quin moment de la crisi sanitària som. 'No és bo parlar tota l'estona del coronavirus i de què passarà. La sobreinformació no fa res més que generar angoixa', adverteix. Per això recomana de posar-hi fre: 'Hem de limitar la informació: tenir-la però limitar-la.' I si és perjudicial parlar tota l'estona del coronavirus perquè ens neguiteja i no ens ajuda a estar millor, encara és més important d'evitar d'angoixar-se per informacions falses. Per tant, cal saber distanciar-se de les *fake news* quan ens arriben i no compartir-les per a trencar les cadenes de transmissió.

5. Persones malaltes i soles: confiar en el sistema sanitari

El confinament és molt més dur per als que estan malalts,

L'horari que s'ha fet una família durant el confinament. ACN

Missatge en un carrer del Raval de Barcelona. ACN

molts dels quals se senten sols o deseparats. L'aïllament dels malalts de coronavirus pot ser carregat d'incertesa i de por, diu. En aquests casos, sobretot si el malalt –hospitalitzat– no pot veure la família i la família conviu alhora amb la inquietud pel desenvolupament de la malaltia, Moratalla diu que s'ha de confiar molt en el sistema mèdic, en els metges i el personal d'infermeria que són al peu del canó, i demanar-los informació i explicacions quan calgui. En els casos de quarantena domiciliària, de persones que viuen en aïllament i soles, és essencial d'estar-hi en contacte telefònic. Les trucades poden ajudar molt, per exemple, la gent gran.

6. Compartir el dol i ajornar els comiats

Quan perdem una persona estimada, 'necessitem aco-

miadar-nos': els rituals de comiat com el funeral formen part del procés de dol. Però com hem d'afrontar la mort d'una persona propera si no l'hem poguda veure ni acomiadar? 'És molt dolorós, sens dubte. S'ha de pensar a poder-ho ajornar, pensar que ja es podran acomiadar en un altre moment i, sobretot, cercar el suport dels familiars i de la gent que viu la mateixa situació per la pèrdua que han tingut', aconsella Moratalla. L'única manera de suportar una pèrdua en aquests moments, diu, és no restar aïllat, evitar de sentir-se sol. 'Compartir la pena, compartir la tristesa sempre ajuda en aquests casos, tot i que la situació és molt dura perquè no tenim gaires maneres de poder-la pal·liar. L'acció més recomanable és parlar-ne, no quedar-se a dins, treure aquesta pena i pensar que

Si el confinament ja és prou complicat, encara ho és més en situacions de maltractament

d'aquí a un temps podran acomiadar el seu familiar com es mereix', afegeix.

7. Protegir-se dins de casa i cercar ajuda fora

Si el confinament ja és prou complicat, encara ho és més en situacions de maltractament. 'De vegades el confinament pot agreujar-les i de vegades no, depèn, perquè som en una situació tan diferent que no sabem com hi

pot influir', diu Moratalla. Diu, això sí, que cal protegir-se tant com sigui possible i que en situació de perill es pot fer ús dels mitjans habituals, com la policia i els serveis especialitzats. Tenint en compte que una convivència permanent i forçosa i la reducció de la mobilitat poden afavorir les situacions de violència i dificultar que la víctima trobi espais per a trucar als serveis o demanar el suport de familiars, amics i més professionals, l'Institut Català de les Dones de la Generalitat de Catalunya ha començat una campanya perquè els comerços ajudin les dones que ho necessitin a trucar al 900 900 120 (un telèfon amb atenció les 24 hores) i al 112. Aquests comerços tindran un cartell en un lloc visible: 'Establiment segur contra la violència masclista.' El telèfon gratuït d'atenció

de la Generalitat Valenciana és el 900 580 888 i el govern de les Illes Balears recomana de trucar al 971 17 89 89 o al servei d'urgències 112 o 016.

8. Mantenir la relació amb psicòlegs i psiquiatres

Moratalla treballa aquests dies telemàticament i subratlla que és essencial que els qui tinguin problemes de salut mental mantinguin la relació amb el seu psicòleg o psiquiatre. 'Hem de trobar la manera, sobretot amb els casos greus, difícils o que passin moments de gran angoixa. Hem de procurar que estiguin en contacte amb els especialistes que els tracten', insisteix. Tanmateix, tothom pot tenir moments concrets d'angoixa, encara que mantinguin rutines o mantinguin el contacte amb el seu entorn com es recomana. En aquests

casos, Moratalla recomana de fer petits exercicis de respiració o relaxació, la meditació o *mindfulness*, i no es deixin de practicar exercicis físics, com la gimnàstica i el ioga, perquè moure el cos és un ajut.

9. Suport als qui en necessiten

En qualsevol cas, tothom qui ho necessiti pot demanar ajuda psicològica. El Col·legi Oficial de Psicologia de Catalunya ha habilitat un telèfon d'atenció a la ciutadania de 9.00 a 20.00 que inclou els caps de setmana: el 659 584 988. Els metges, el personal sanitari i treballadors socials també tenen serveis especialitzats de suport psicològic per a ajudar-los a afrontar una situació tan dura com aquesta, i el Col·legi també ha obert un telèfon gratuït per als professionals de la salut

que es trobin en una situació de patiment emocional (el 935 678 856). Però què passa amb els treballadors que fan que els serveis bàsics funcionin, com ara els treballadors de la neteja i el personal del sector de l'alimentació, que també poden arribar a situacions d'angoixa i necessitar suport? Moratalla recorda que poden trucar al telèfon que han posat a disposició dels ciutadans per a demanar allò que necessitin i seran derivats a serveis o podran ser atesos gratuïtament si és necessari.

10. Girar el mitjó

És senzill de dir però no sempre de fer. Mantenir l'optimisme, malgrat tot, ajuda a travessar millor un confinament llarg i incert. Moratalla recomana: 'Hem de tenir una actitud positiva, el pensament que és una pandèmia

molt difícil però que moltes persones se'n surten, que la immensa majoria se'n surt.' També això passarà, i se'n poden aprendre lliçons i viure situacions agradables. Els pares que no tenen mai temps per als seus fills, els dedicaran ara. Sempre es pot recuperar aquell llibre que volíem llegir de fa temps, o trobar temps per als deures pendants, com l'endrega d'armaris. Fins i tot es poden recuperar relacions perdudes. Per què no? 'He rebut moltes informacions de famílies en què els germans o els cosins no parlaven de feia temps i ara han organitzat xats familiars. També passen coses d'aquestes. En alguns aspectes, pot tenir coses positives. Tindrem un temps per a reflexionar, per a pensar, per a parlar i compartir. Moltes vegades ens fa molta falta', diu Moratalla. ■

Aquestes setmanes de confinament poden ser especialment difícils per als infants i adolescents. ADIVA KOENIGSBERG

Set consells per a passar el confinament amb els fills

Covid-19 Els pedagogs recomanen de no canviar radicalment les rutines, practicar la pedagogia del pacte i implicar-se en l'educació dels infants i els adolescents

CLARA ARDÉVOL MALLOL

Aquestes setmanes de confinament poden ser especialment difícils per als infants i adolescents, que no tenen més remei que jugar, estudiar o parlar amb els amics des de casa. Explorar, córrer, anar a jugar al parc i, en definitiva, no parar quietes, forma part de la naturalesa de les criatures, però ara els pares els han de fer entendre que caldrà canviar les rutines pel bé del col·lectiu. De la mateixa manera els adolescents han de

renunciar a un element molt important del seu dia a dia com és la vida social, i a més tenen una edat complicada, i en una situació com aquesta poden aparèixer molts conflictes familiars.

Quines són les claus per a mantenir unes bones relacions familiars quan es passen tantes hores a casa? Cal marcar rutines estrictes als fills ara que no han d'anar a l'escola? Com s'ha d'explicar aquesta situació excepcional als més menuts? Els pedagogs Jaume Funes i Jordi Puig donen alguns consells, encara que remarquen que no

hi ha cap manual que es pugui seguir fil per randa, sinó que cada família ha de posar les seves normes i explorar quines són les seves millors estratègies de convivència.

1. No desconnectar-los de la realitat

Vivim en una situació excepcional que fins i tot és difícil d'assimilar i entendre per molts adults, però això no vol dir que els nens hagin d'estar desconnectats de què passa. Així com la sobreinformació no és positiva a escala psicològica, tampoc no és recomanable de no parlar als infants

sobre el coronavirus ni edulcorar-los la realitat. 'Allò que no podem fer és no donar-los explicacions o inventar-nos fantasies', explica Funes, que afegeix que hi ha moltes maneres d'explicar les coses i que es pot informar sobre la qüestió de la mateixa manera que s'explicaria un conte. 'No s'han de quedar amb l'angoixa de no tenir respostes i també és important de no donar-los la informació que no volen tenir. Hem de respondre a les seves preocupacions, no a les nostres.'

Puig hi coincideix: 'No pot ser que visquin en una

Aquestes setmanes de confinament poden ser especialment difícils per als infants i adolescents. ADIVA KOENIGSBERG

bombolla. Un nen petit no entendreà que hi ha un virus i tot allò que l'envolta, però sí que entendreà les coses que veu que passen. Veurà, per exemple, que cap nen no va a escola. Com que ell hi va sempre, cal fer-li entendre que és un fet excepcional, no unes vacances.' El pedagog creu que cal donar-los prou informació perquè puguin expressar la seva opinió i sentir-se participants de què s'esdevé, sense arribar a crear una alarma excessiva: 'No cal dir concretament que s'han mort més de mil persones, però sí explicar-los que hi ha preocupació perquè s'ha mort gent, que hi ha uns metges investigant una vacuna, que als hospitals hi ha problemes, que la gent gran ho passa malament... Fins i tot es pot treballar el fet que això els afectarà en el futur perquè potser aquest estiu la gent no se'n pot anar de vacances.'

El temps lliure i la situació per la qual passa el món també poden servir-los per a treballar valors positius com ara l'empatia, la solidaritat, la generositat o la importància del treball en equip i de la col·lectivitat. Per això Puig recomana de dedicar estones a reflexionar amb ells què es pot fer per a millorar la situació. Una opció possible seria animar-los a escriure cartes o fer dibuixos per als qui ho passen malament, o simplement explicant com viuen ells la situació. Per potenciar la seva creativitat, donar-los reconeixement, fomentar l'intercanvi de valors i reflexions amb més nens i donar recursos als pares han sorgit iniciatives com ara **Pedagxgsinnovant** a Instagram, i també s'han impulsat amb èxit campanyes com la de dibuixar arcs de Sant Martí amb el missatge 'Tot anirà bé' i penjar-los al balcó.

2. No canviar les rutines

Malgrat que no cal ser més estrictes que no és normal amb els horaris i les rutines diàries, tots dos pedagogs coincideixen que cal posar pautes d'organització i evitar de viure en la improvisació. No van a escola, però ni infants ni adolescents poden tenir la sensació que fan vacances, i per això és important d'insistir en la necessitat de no alterar-los els horaris habituals ni canviar-los les rutines. Així, convé que s'aixequin a la mateixa hora de sempre, que mengin com sempre i en els horaris habituals i que es dutxin i vesteixin com si haguessin de sortir de casa, per tenir una actitud adequada. 'L'estona que dedicaven a fer esport a l'aire lliure la poden dedicar a fer gimnàstica dins de casa. Si estaven a l'escola de nou a dotze, també haurien de fer coses relacionades amb el seu

aprenentatge de nou a dotze, sigui la feina que els envien, llegir un llibre o jugar a un joc didàctic', explica Puig. 'Es pot fer una aturada de mitja hora o de tres quarts. En això sí que podem ser flexibles...' També convé de reduir l'activitat educativa a la tarda, intentant adaptar-se al ritme de l'infant. Quant als caps de setmana, convé de mantenir una rutina més o menys similar, però integrar-hi més activitats d'oci, com ara enregistrar un film o cuinar alguna recepta.

També és important que tinguin clar quines feines faran en les hores d'aprenentatge, encara que la idea de 'deures', 'classes' o 'llicons' no sigui tan rígida com en una situació normal. Ho explica Funes: 'Cal que es preguntin què aprendran o descobriran cada dia. Que es preguntin, per exemple, què faran per a avançar en la matèria d'Història. No és tant una qüestió d'horaris com d'ocupacions. El que no pot ser és que tinguin dies buits. S'han d'equilibrar les dosis de videojocs, esbarjo i estudi. Després de jugar a la Play tocarà buscar a internet informació sobre el descobriment d'Amèrica. No es tracta de discutir sobre quantes hores passaran davant la pantalla, sinó sobre a què les destinaran. Si només a jugar o també a descobrir, comunicar-se, crear...'

3. Fer-los participants de les tasques de la llar

Aquests dies de confinament també poden ser un bon moment perquè els fills col·laborin en les tasques de la llar més que no és habitual,

intentant que això els motivés d'alguna manera. 'Cal donar reconeixement a aquestes activitats, cosa que a vegades no fem. En compte de dir-los: "M'has d'ajudar a parar taula perquè ho necessito i perquè s'ha de fer", és millor transmetre el missatge que, si ajuden, tot funcionarà millor. Dir-los "La teva ajuda és necessària i l'agraeixo"', destaca Puig.

El pedagog considera que és bona idea d'organitzar un pla familiar perquè tothom participi i compleixi un seguit de normes relatives a tasques com ara endreçar, netejar, treure la brossa, passejar el gos, cuinar... Fins i tot es poden fer llistes de tot allò que s'ha de fer diàriament i assignar tasques a cadascú: 'Els nens han d'estudiar, fer feina i col·laborar a la casa. No poden estar sempre ociosos amb videojocs, perquè creariem un hàbit nociu. Necessitem que se sentin útils.'

4. Crear una casa-escola mentre no van a classe

Molts nens reben material didàctic i seguiment per a continuar estudiant des de casa, però evidentment la seva situació acadèmica és molt diferent que si anessin a l'escola. Perquè aquest canvi no sigui tan brusc caldrà que els pares s'impliquin molt més que no és habitual en la seva formació i fer una mica de mestres, en la mesura que sigui possible. 'En aquesta situació els adults hem de reinventar-nos com a persones que eduquen, car fins ara havíem delegat molt en els mestres i l'escola. Caldrà que els demostrem que val la pena aprendre, però tampoc podem fer a casa les mateixes tasques es fan a l'escola. Hem d'intentar crear una casa-escola que sigui diferent. De sobte ens convertim en mestres que acceptem que l'altre treballarà d'una manera no prevista, que no és exacta-

ment fer deures', reflexiona Funes.

Però això no ha d'implacar que els pares hagin d'encaregar-se de tot el relacionat amb la vida acadèmica dels fills. El pedagog també remarca que és important de reclamar als tutors no solament que els enviïn tasques, sinó també que es connectin i es preocupin de manera individual de com evoluciona cada estudiant.

També es poden cercar recursos en línia. La CAPPEPV i Escola Valenciana ofereixen cada matí l'**Activitat Matinera**, un recurs pensat per afavorir la continuïtat de les rutines i treballs de la canalla i, també, per ajudar i donar suport els pares. També existeixen **blocs didàctics sobre matemàtiques i sobre llengua, canals de treballs manuals i fins i tot iniciatives per a incentivar la poesia** o canals de recomanacions de llibres juvenils.

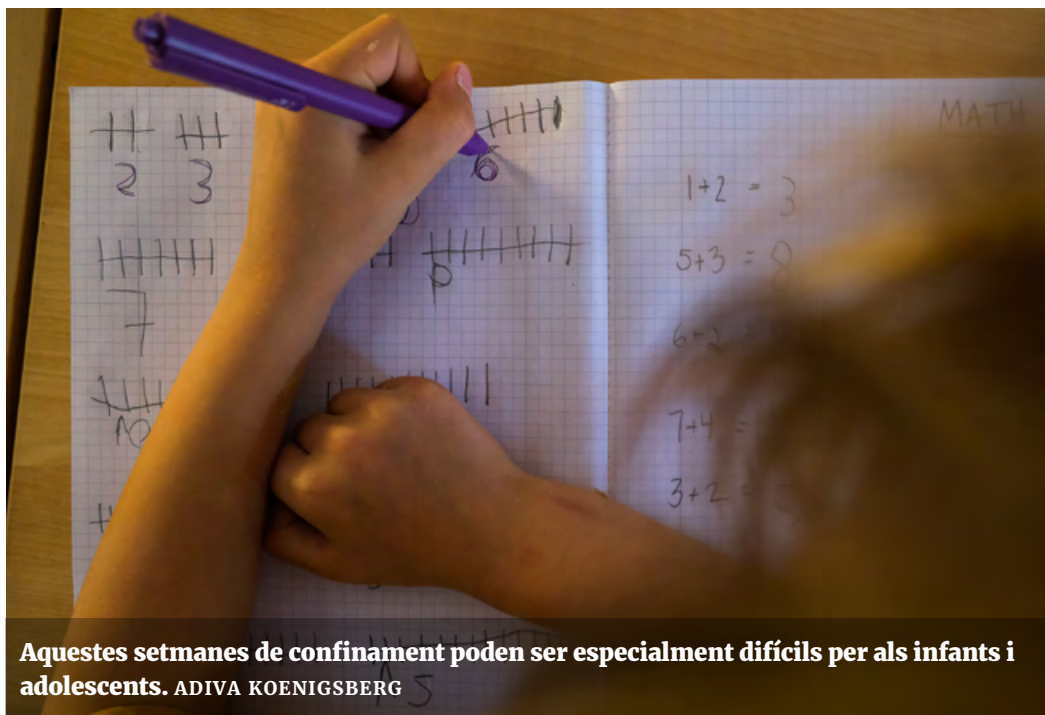
5. Aprofitar les plataformes digitals per a l'exercici físic i l'entreteniment

És evident que dins de casa tot allò que té a veure amb l'exercici físic o l'entreteniment és molt limitat, però això no vol dir que no hi hagi possibilitats de continuar fent coses en aquest sentit. Els videojocs o totes les possibilitats que ofereix internet, inclosos els nombrosos canals de YouTube amb activitats, poden ser un bon recurs per a continuar tenint moments d'esbarjo i fugir dels hàbits sedentaris. Tanmateix, és recomanable d'utilitzar tots aquests recursos amb moderació i, en la mesura que sigui possible, triar videojocs que es puguin fer servir en grup i que impliquin una mica de moviment. 'Han de buscar fórmules per a poder bellugar-se sense sortir, potser juntament amb els veïns o fins i tot pujant i baixant escales', proposa Funes.

Després de l'hora diària d'activitat física recomanada, també es pot recórrer a moltíssims recursos audiovisuals d'entreteniment. La música de **Dàmaris Gelabert**, els experiments del programa **Dinamiks** del Club Súper 3, els **canals que comenten videojocs** i la gran quantitat de sèries infantils i juvenils d'avui i d'ahir que es poden trobar en diferents plataformes són algunes de les opcions a què es pot recórrer. A YouTube fins i tot es poden trobar **canals de ioga i meditació** per a nens, que també són dues activitats que poden fer durant el temps de lleure i que ajuden a tranquil·litzar-se i a millorar la concentració.

Aquestes setmanes de confinament poden ser especialment difícils per als infants i adolescents. ADIVA KOENIGSBERG

Aquestes setmanes de confinament poden ser especialment difícils per als infants i adolescents. ADIVA KOENIGSBERG

Amb tot, Funes considera que aquesta part d'entreteniment també és molt important, i que cal procurar de compensar el fet que ja no puguin fer segons quines activitats: 'Cada nen necessita una dosi de felicitat. Si la tenia anant al parc i ja no pot, hem de substituir-ho. Reinventar en quin moment s'ho passarà bé, no privar-lo de la felicitat que ara no té.'

6. Arribar a pactes i practicar l'empatia i la paciència

Els pedagogs consideren que l'ingredient més important per a passar aquests dies de confinament de manera equilibrada és que els pares es conscienciïn que algunes situacions seran difícils de gestionar i es carreguin de paciència. En general, cal evitar l'aparició de conflictes constants, però ara més que mai és important de treballar l'empatia, l'assertivitat i intentar arribar a pactes i

establir normes entre tota la família. 'Cal dir als fills: "Estarem en un espai compartit molts dies amb les mateixes persones i no volem baralles. Els germans us heu d'intentar relacionar bé, i posar-vos d'acord"', proposa Puig. 'A vegades es farà cansat i s'hauran de repetir les coses quaranta vegades. Una baralla puntual és normal, però s'ha d'evitar un conflicte constant. Cal intentar no insultar-nos i dir les coses correctament, no de manera que generin un estat de tensió que els nens capten molt de pressa. Si dius a la teva parella "No em dona la gana", el nen veu que ell això també pot dir-ho i ho utilitzarà posteriorment. Hem de ser conscients de la manera com utilitzem el llenguatge, les mirades, la manera de fer les coses... No hi ha res pitjor que perdre la paciència i aixecar la veu o pegar-los.'

Funes hi coincideix: 'Ara més que mai caldrà seleccio-

nar molt bé per què val la pena de barallar-se i per què no. Hem d'estar contínuament en la pedagogia del pacte i fer-los entendre que és un vaixell en què tots remem junts i ningú no pot tirar-se per la borda.'

De la mateixa manera que es poden establir normes i pactes entre els membres de la família sobre les tasques domèstiques i els horaris a seguir, també es pot arribar a pactes en coses més banals, fer petites concessions entre tots i gestionar les diferències: 'Possiblement els moments en què els nens estiguin més neguitosos per a fer coses seran els moments en què els adults estaran més cansats. Això s'ha d'intentar compaginar. Els podem proposar de jugar amb allò que vulguin menys amb un videojoc a l'hora de l'esbarjo del matí i deixar-los per a les hores en què els pares estiguin més cansats.'

També caldrà fer un esforç d'acceptació per part de tots en una situació en què serà difícil de mantenir la normalitat: 'Ens hauríem d'acostumar que la vida també pot ser caos, i no tot pot estar sempre organitzat i endreçat. Els pares que vulguin totes les joguines al seu lloc també han d'entendre que la vida té un punt de desordre', adverteix Funes.

7. Deixar espai als adolescents

Evitar les situacions de tensió i conflicte i provar d'arribar a pactes és especialment important en el cas dels adolescents, amb qui és molt possible que augmentin les discussions. 'Passar tantes hores amb un adolescent que no vol viure amb tu pot implicar un nivell de conflicte elevat. Si la casa ho permet, no passa res per acceptar que l'habitació és seva. No s'ha d'intentar estar tota l'estona en el seu espai', recomana Funes. Puig hi coincideix: 'Han de tenir el seu temps d'alliberament i a la seva habitació. No cal que passin tota l'estona amb pares i germans.'

El fet de deixar-los el seu espai no vol dir desatendre'ls ni despreocupar-se'n. S'ha d'intentar trobar l'equilibri entre respectar el seu espai i aprofitar que es passarà més temps amb ells per enfortir la relació. Així ho explica Funes: 'Probablement alguns pares i mares descobriran aquests dies que tenen fills i que una immensa part del seu món els era desconeguda. Són dies per a escoltar-los, tafanejar una mica i fins i tot deixar-se donar lliçons sobre la manera de bellugar-se a internet.'

Bonaventura Clotet investiga un vaccí pancoronavirus que previngui el següent brot

Així s'ha escampat el coronavirus a tot l'estat espanyol per no haver aïllat Madrid

Article urgent d'Oriol Mitjà i desenes de científics per a interpel·lar Sánchez a la revista mèdica més prestigiosa

La Moncloa considera ara d'endurir les mesures de confinament

L'escàndol de les proves de la Covid-19: el govern espanyol en perd 659.000 perquè eren defectuoses